

M A G Y A R R Ó N A

Mezőgazdasági és közgazdasági szaklap. — A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kecskemét, Rákóczi-út 17-19. I. em.
Telefon: 104

Fő- és felelős szerkesztő:
DR. GESZTELYI NAGY LÁSZLÓ
Főmunkatársak:
KEMÉNY SZILÁRD és SZABÓ LAJOS.

Előfizetési díj egész évre 5 P
fél évre 2 P 50 f.

Karácsonyi ígék.

„Békesség és jóakarati!”

E két szó zeng most keresztül a világon és megérinti az emberek lelkét. Békesség a kunyhókban és palotákban, békesség az éhezőknek és szenvedőknek és jóakarati mindenkinek.

E krisztusi szózat felséges erejére, annak gyakorlati megvalósítására soha nem volt olyan nagy szükség, mint most, amikor a munkanélküliség, a nélkülözés, a megélhetés nehézségei és a nyomor fájó érzése mellett az emberiség lelke is nyugalomra, jólétre és békességre vágyik.

De vajjon megtalálhatja-e az emberi lélek most a békességet a művelt Európában? Sajnos erre nemmel kell felelnünk! Az utóbbi időben állandóan arról kell olvasnunk, hogy miként fegyverkezik Franciaország, Olaszország, miként szereli fel hadseregét francia pénzen és angol hadi anyaggal Szerbia, mint növeli és fejleszti hadierőjét Csehország stb. Vajjon a békesség és szeretet vezeti-e ezeket a népeket a munkára? Az úgynevezett béke a legnagyobb békétlenséget hozta a világra és csak fokozta a nemzetek és népek egymás elleni gyűlöletét és harci készülődését. És szóljunk talán Oroszországról, ahol az emberek vadállati színvonalra süllyedtek és ahol a lélek békessége teljesen megszűnt, ahol Krisztus teljesen eltűnt a szivekből?

Ebbe a nagy gyűlöletkeretbe vagyunk mi beleékelődve csonkán, kifosztottan és várjuk az idő jobbrafordulását, készülünk hitben, lélekben, idegekben a mindig nehezebb és nehezebb és veszélyesebb munkára, hogy a magunk erejéből, az ellenséges gyűrűk közepette, pusztá életünket megtudjuk menteni.

A gazdasági háború, a keserves békekötések után, soha nem remélt erővel

Ki mint vet, úgy arat, Mauthner magnál jobbat sehol sem kaphat!

MAUTHNER MAG

MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ és MAGKERESKEDELMI R-T.
Tel: J. 463—65 BUDAPEST Tel: J. 463—65.
SÜRGÖNYCIM: MAUTHNEREK

Központ: VII., ROTTENBILLER-U 33.
Fióküzlet: IV., KOSSUTH L.-U 4.
A Ferencrendiek templomával szemben

Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi-
árjegyzék jácint, tulipán stb. virág-
hagymákról ingyen és bérmentve.

folyik: Egyik gazdasági konferencia a másikat éri, de nincs bennök jószándék, jóakarat, nincs igazi békességre való törekvés, mert a vezetőkben nincs szeretet. Nekünk a magunk erejéből kell itt életet, gazdasági erőt teremteni és megerősödni. Nekünk egyik kezünkkel termelni, dolgozni, építeni kell, a másikkal meg kell védeni azt, amit építettünk.

Nekünk itthon is békességet és jóakaratot kell gyakorolni egymás iránt, embertársaink iránt, nekünk szeretetet kell táplálni minden magyar testvérünk iránt, szeretetet a magyar föld egy-egy darabja és annak összessége, a haza földje iránt.

Itt bent a Mezőgazdasági Kamarában igazán testvér minden magyar és testvér minden gazda. Itt egyenlő joggal bír a nincstelen, vagy a kisgazda a nagyobb birtokossal. Itt békességben, jóakaratban és szeretetben összeforrvá, együtt, egymásért dolgozunk és harcolunk, hogy a magyar föld szűkös termése minden magyarnak adjon kenyeret, munkát és meleg otthont, nemcsak most Karácsony szent ünnepén, hanem mindig az év minden napjában.

Ez a krisztusi gondolat adjon a mi lelkünkbe békét, embertársaink iránt jóakaratot és egymás iránt szeretetet. Ez a szeretet hozza meg minden magyar reménységének diadalát, eredményeit, adjon nekünk minél több barátot, akiknek a lelkében van békesség és van igazság, akik megértéssel, az igazságba vetett hittel és az emberiség jövőjéért való felelősséggel a mostani áldatlan és megölő béke helyett igazi békét, krisztusi békességet teremtenek, amelynek nyomán az egész emberiségben valóban békesség és jóakarat száll a lelkekre.

Ezért a békéért, ezért a nyugalomért és megelégedésért dolgozni szép hivatás és szent kötelesség. E béke nyomán száll majd minden magyar házra és minden magyar lélekre a boldog és békés magyar Karácsony szelleme. (— gnl —)

Kamaránk Értesítője.

Kamaránk igazgató-választmányi gyűlése.

A kamara november hó 20-án délelőtt 9 órakor vitéz Purgly Emil kamarai elnök elnöklete alatt igazgató-választmányi gyűlést tartott, melyen az elnök mindenekelőtt kegyeletes szavakkal elpármentálta Dr. Kiss János elhalt alelnökünket és indítványára a Kamara igazgató-választmánya Dr. Kiss János elhalt alelnök érdemeit jegyzőkönyvben megörökítette.

Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató a megüresedett alelnöki állásra az elnöki tanács javaslata alapján, a megtartandó közgyűlésen leendő megválasztásra Héjjas István kamarai igazgató-választmányi tagot ajánlja, amit az igazgató-választmány egyhangulag el is fogadott.

Purgly elnök bejelentette, hogy a közgyűlésnek előterjesztést szándékozunk tenni 150 tagból álló „alföldi szakosztály” megalakítására, amelynek feladata lesz az Alföld különleges ügyeivel foglalkozni, és amely — a kitűzött célnak megfelelően — gyűléseit a kamara különböző városai-ban felváltva fogja megtartani.

Dr. Lugmayer József írásban beadott indít-

ványa került ezután tárgyalásra, amelyben „Budapest és környéke szakosztály” megalakítását indítványozza. Az indítványhoz Dr. Kégl János, Staub Elemér és Dr. Radocsay László szóltak hozzá és elhatározta az igazgató-választmány, hogy Budapest és környékének gazdasági viszonyaival továbbra is behatóan foglalkozni fog a kamara és a kamara összes szakosztályaiban helyet biztosít az e környéken lakó gazdáknak, hogy ez által e vidék gazdaközönsége mindenkor feltárhassa kívánságait.

Dr. Medveczky Károly felvilágosítást kért a kamara elnökétől arra vonatkozólag, hogy megmaradt-e a kamara az a joga, amely szerint Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságába saját tagjai sorából két tagot delegálhasson.

Vitéz Purgly Emil elnök felvilágosításképpen közölte, hogy a székesfőváros törvényhatósági bizottságáról rendelkező új törvény az Országos Mezőgazdasági Kamara részére biztosította a delegálási jogot, helyesebben az Országos Mezőgazdasági Kamara jelöltjei közül fog a székesfőváros th. bizottsága 2 tagot választani. Ezzel természetesen a kamara delegálási joga megszűnt.

Dr. Vaja Béla h. igazgató bemutatta az 1930 évi költségvetési tervezetet, amely kinyomtatva

**JOB B NINCS,
MERT NEM LEHET**

Monori Nag

VEZET!

MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI RT.

KÖZPONTJA:

BUDAPEST—MONOR.

MONORI MAGKERESKEDÉSE

BUDAPEST, IV., SZÉP-UTCA 1.

KÉPES ÁRJEGYZÉK GAZDÁKNAK

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-U. 3.

SÜRGÖNYCIM: GRANARIUM.

**KÜLÖN AJÁNLAT INGYEN ÉS
BÉRMENTVE.**

TELEFON: AUT. 868 - 60, 68. és 69.

előzőleg minden kamarai tagnak megküldetett. Kéri az igazgató-választmányt, hogy a tervezetet a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

Dr. Kégl János hozzá szólva a költségvetés-hez kérdi, hogy miután az közadók nehezen foly-nak be és ebből kifolyólag a kamarai illeték be-vételben is nagy a hátralék, lehet-e számítani ál-lamsegélyre, ha nem, akkor lehet-e számítani ar-ra, hogy a kintlevő hátralékok befolyanak, mert ha erre sincs kilátás, akkor foglalkozni kell a ki-adások mérséklésével. Hangsúlyozza, hogy a rossz adófizetés nem a gazdák jóakarátán mú-lik, hanem az a kedvezőtlen gazdasági helyzet és kedvezőtlen hitelviszonyok következménye.

Vitéz Purgly Emil elnök megjegyzi, hogy a gazdasági szerveknek és érdekképviselőknek, tehát a Kamarának is éppen a mostani nehéz helyzetben kellene fokozott működést kifejteni, ebben azonban a költségvetésben is megnyilvánuló szűk anyagi keretek gátolják. Ilyen körülmények között súlyos gondokkal járt a költségvetés összeállítása. Ennek következtében kellett a Bakteriologiai Intézetünket megszüntetni és ez-ért okoz nehézségeket Talajtani Intézetünk to-vábbi fenntartása is.

Dr. gesztelyi Nagy László kamarai igazgató ismerteti a Kamara anyagi helyzetét és hangsú-lyozza, hogy a nehézségek ellenére az nem is a legrosszabb. Ami adóssága van a Kamarának, az-zal saját alapjainak tartozik.

Dobos László a költségvetés személyi járan-dóságaira vonatkozólag kíváncsún tartaná. a tisztviselők fizetéséről való kimutatást is mellé-kelni. Ajánlja az esetleges fizetési pótlékok csök-kentését.

Dr. Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató kijelenti, hogy a kamarai tisztviselők pótlékot nem élveznek, az állami státusnak megfelelő fi-zetési fokozatokba vannak sorozva és hogy a ki-küldetéseknél a legnagyobb takarékoság érvé-nyesül. Megjegyzi még, hogy a folyó évben a lét-számot 5 tisztviselői és 2 szolgai állás megszü-n-tetésével csökkentette a Kamara.

Medveczky Károly fölveti az eszmét, hogy mezőőri illetékekből, továbbá az ebadó-alapból

nem lehetne-e a vármegyék részéről a Kamarát támogatni, amire vitéz Purgly Emil elnök meg-jegyzi, hogy mezőőri illetékek kivétele nem sza-bályos, azonban az ebadóból való hozzájárulás-sal tényleg a Bakteriologiai Intézet életre volna kelthető.

Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató bejelen-tette, hogy a mai válságos gazdasági viszonyok közepeette a Kamara igyakezni fog az árúcikkek beszerzésénél bizonyos könnyítéseket és lehetőleg olcsó árakat elérni.

Vitéz Purgly Emil elnök hozzáfűzi e beje-lentéshez azt, hogy a Kamara különös üzleti te-vékenységet nem fog kifejteni, mindössze arra fog törekedni, hogy a gazdasági szükségletek árá-ban bizonyos mérséklés következze be.

Vitéz Purgly Emil elnök javaslatára az igaz-gató-választmány Dobos László, Polgár Béla és Korom Mihály igazgató-választmányi tagokat megbízta azzal, hogy a Kamara költségvetésében munkáscélokra előirányzott összeg mikénti fel-használására tegyenek a Kamarának részletes ja-vaslatot.

Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató bejelen-tette, hogy a tél folyamán behatóan foglalkoz-tatni óhajtja a Kamara az egyes szakosztályokat és javaslatára az igazgató-választmány hozzájá-rult az ennek folytán előálló kiadások viseléséhez.

Ráth Árpád okleveles vegyész-mérnök, a Talajtani Intézet vezetőjének szerződését az igazgató-választmány további 3 év tartamára meg-hosszabbította.

Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató bejelen-tette, hogy a Kamara a Falu-Szövetséggel kar-öltve 1931. január havában Budapesten tanyai értekezletet fog tartani.

Kemény Szilárd főtitkár bejelentette, hogy a háziipari ügyek a földművelésügyi minisztérium hatásköréből kivétettek és azok irányításával és intézésével a kereskedelemügyi minisztérium bí-zatott meg.

Medveczky Károly azt az indítványt terjesz-tette elő, hogy mezőgazdasági iskoláink és inté-zeteink, valamint a gazdasági akadémiák a többi közép- és főiskolák mintájára, kiváló gazdasági

szakférfiakról neveztesse el és a szegedi Nemzeti Emléksarnokban a mezőgazdaság és szőlészet kiválóságai is megörökíttessenek.

Az igazgató-választmány mind a két javaslatot elfogadta.

A gyűlésen jelen voltak: vitéz Purgly Emil elnök, Staub Elemér alelnök, dr. Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató, dr. Vaja Béla h. igazgató, Kemény Szilárd kamarai főtitkár, Héjjas István, dr. Radocsay László, dr. Kégl János, Medveczky Károly, Tahy István, Mátéffy László, Kiss Ferenc, Korom Mihály, S. Bálint György, Gaylhoffer István, Polgár Béla, Dobos László igazgatóválasztmányi tagok.

Közgyűlésünk.

Ugyancsak november hó 20-án délelőtt 11 órai kezdettel tartottuk meg Kecskeméten a Gazdasági Egyesület székházának nagytermében ez idei rendes őszi közgyűlésünket, amelyen jelen voltak: vitéz Purgly Emil elnök, Staub Elemér alelnök, utóbb Héjjas István, mint megválasztott alelnök, dr. Gesztelyi Nagy László igazgató. Kamarai rendes tagok közül: Auer Emil Baja, Ba István Kiskörös, S. Bálint György Makó, Bagaméri Imre Nagylak, Balla János Kiszombor, Barta István Dunavecse, Benke Imre Hódmezővásárhely, Breyer Gusztáv Makó, vitéz Bugyi János Alpár, Cseri István Abony, Csizmadia Ferenc Szigetszentmiklós, Csontos András Csanádpalota, Dobos László Cegléd, dr. Dömötör Lajos Kecskemét, Fáy István Kecskemét, Földi Mihály Budapest, Gaál Ferenc Baja, Gayhoffer István Budapest, Gugánovits Máté Kelebia, Illés Béla Kelebia, K. Juhász Gábor Kunszentmiklós, Kamocsay Gábor Hódmezővásárhely, Kardos Mihály Cegléd, Kátai Pál Imre Szentés, dr. Kégl János Monor, Kenéz Lajos Hódmezővásárhely, Kiss Ferenc Szeged, Kiss József Csongrád, Korom Mihály Szeged, Korsós Imre Hódmezővásárhely, Kostyán István Abony, Kovács Jenő Hódmezővásárhely, Kukla Benő Cegléd, dr. Lobmayer Jenő Budapest, dr. Lugmayer József Budapest, Markó István Kiskörös, Marialaky Kálmán Kecskemét, Mátéffy László Szentés, März Károly Budapest, Medveczky Károly Fehérvárosa, Mészáros István Dunapataj, ifj. Móczár Gábor Kecskemét, Molnár Imre Hódmezővásárhely, Molnár Sándor Hódmezővásárhely, Mózer Lajos Kiskunmajsa, Nádas István Szegvár, dr. Nagy Mihály Kecskemét, Ringenbach Gyula Püspöklele, Scheirich Ferenc Hódmezővásárhely, Söröli Pál Kecskemét, dr. Szabó Iván Kecskemét, Szélpál Benő Szeged, Szvoboda Ödön Budapest, Tahy István Galgagyörk, Tar József Szeged, Tomalik András Szöreg, Tóth Arisztid Makó, Tóth Imre Hódmezővásárhely, Tóth Péter Kistelek, Vetró Lajos Szeged, Witmann Ferenc Kevermes. Kültagok Közül: Beretvás János, Nagykörös, Füredi Jenő

Budapest, Laczi István Kecskemét, Nagy Pál Ferenc Kiskunhalas, ifj. Sváb Kovács István Kecskemét, Szendrey Zsigmond Ókéske. A tisztviselői kar részéről: Dr. Vaja Béla h. igazgató, Kemény Szilárd főtitkár, Szabó Lajos főtitkár és dr. Kiss Kálmán kamarai ügyész, Tölgyes Árpád és Kerekes Ferenc s. titkárok, Kovács Károly irodavezető és Juhász József könyvelő. Vendégek: Dr. Tegzes Károly mezőgazdasági bizottsági elnök Kiskunhalas, Protivinszky Károly Keeske mért és a helybeli gazdák közül számosan.

A közgyűlést vitéz Purgly Emil kamarai elnök nyitotta meg, üdvözölve a kamarai tagokat, vendégeket és érdeklődő gazdaközönséget. Elnöki megnyitójában a mai súlyos gazdasági helyzettel foglalkozott és hangsúlyozta, hogy nehéz feladatot képez a mai viszonyok között az ezer bajjal küzdő gazdaságszövetkezet megnyugtató, annak keserűségét csökkenteni, beléjük bizalmat és kitartást önteni. Előadja, hogy a helyzet nem csak nálunk nehéz, hanem Európa-szerte, sőt az egész világon keresik a gazdasági kibontakozás lehetőségét. Ismerteti az európai államok gazdasági együttműködésére vonatkozó tárgyalásokat. Hangsúlyozza, hogy a közgazdasági kérdéseket nem lehet pártpolitikai szempontból megbírálani, nem szabad a gazdasági helyzet megjavítását csak a kormánytól várni, hanem szem előtt tartva a közmondást: „Segíts magadon, az Isten is megsegít” kell a megoldás módjait keresnünk.

A kartell kérdéssel kapcsolatban, ami a tárgysorozat egy későbbi pontját képezi, megjegyzi, hogy mint mezőgazdasági exportállam, érdekeinket nem a vámok felemelésével, hanem inkább azok leszállításával védhetjük meg. Rámutat a gabonajegy életbeléptetésére, ami határozottan segítség a gazdáknak, bár azt éppen a gazdaközönség közül sokan alaptalanul kifogásolják. A tervbe vett termelési segély is a gazdák érdekeit szolgálja, ez azonban más társadalmi rétegeket terhel és ezért más végleges megoldást várunk. Ilyen pld. a termelés megváltoztatása. A külföldi viszonyokhoz és a vevő ízléséhez alkalmazkodva minőségre kell törekednünk és nem szabad olyat termelni, amit a kellő minőségben és megfelelő időben nem tudunk a piacra vinni. Például hozza fel a hagymát, mely nem tud versenyezni az egyiptomi hagymával, amely korábban és talán jobb minőségben is jelenik meg a világpiacra. Természetesen a mezőgazdaságnál nem olyan könnyű a termelési irány megváltoztatása, mint pld. egy iparvállalatnál. Idő kell hozzá, kísérletek és gyakorlati próbák kell, hogy megelőzzék ezt. A kiviteli prémiumot is csak olyan terményeknek kell megadni, amelyek kivitelre alkalmasak.

Rámutat az állattenyésztés fontosságára, ami jövedelmezősége mellett a megfelelő trágyatermelésben bír a legnagyobb jelentőséggel. A műtrágya használata mindig kockázattal jár, kü-

lönösen akkor, ha a gazdának tartaléktőke és elegendő tapasztalatok nem állanak rendelkezésére. Hasonlóképpen kockázatos a hitelre eszközölt gépvásárlás. Szóvá teszi még a gazdatársadalomra a közmunkaváltságból áramló súlyos megterhelést. A főutak ebből épülnek, de nem jut a gazdaközönség által használt mellékutakra, ennél fogva a közmunkaváltságot mindazokra át kell hárítani, akik az utaknak hasznát veszik. Még egyszer megemlíti a kartell kérdését, ami a cukorrépa áránál nyilvánul meg, ennél fogva sürgősnek tartja a kartell-törvény megalkotását és megnyugtató volna, ha az Országos Mezőgazdasági Kamara erre vonatkozó javaslata érvényesülne.

Végül dr. Kiss János elhunyt kamarai alelnök érdemeit méltatja és javasolja a közgyűlésnek, hogy emlékét jegyzőkönyvben örökítse meg.

Kovács Jenő hódmezővásárhelyi birtokos az ausztriai tanulmányútja alkalmával tapasztaltakat hasonlítja össze hazai viszonyainkkal. Előadja, hogy míg itt a boletta képezi a gazdák segítségét, ott holdankénti 12—30 schillingig terjedő segítségben részesültek a gazdák a Mezőgazdasági Kamarák közvetítésével, ezenkívül a kormány ott az állattenyésztés fellendítésére is nagy összegeket áldoz. Felemlíti, hogy az egyik osztrák Mezőgazdasági Kamara, mely területre nézve egyharmada a mienknek, 313.000 schillinges költségvetéssel dolgozik. Egy olyan osztrák község, melynek évi költségvetése 7—8000 schilling körül mozog, 9000 schillinget tud egy tenyészbika beszerzésére fordítani. Kíváncs volt, hogy az állattenyésztésre nálunk is nagyobb súlyt helyezhessünk.

Benke Imre hódmezővásárhelyi munkás rámutat a mezőgazdasági munkásság kétségbeejtő helyzetére, kéri a Kamarát, hogy megfelelő munkaalakalmak megteremtésében közreműködjék és a csatornázási munkálatok megkezdését sürgesse.

Dobos László a felszólalásra megemlíti megnyugtatót az igazgatóválasztmánynak egy három tagú bizottság kiküldésére vonatkozó határozatát.

Káta Pál Imre szentesi kisgazda az alacsony gabonaárakkal szembenálló nagy adókat teszi szóvá, megjegyzi, hogy a gabonajegy a kisgazdákra nem sokat segít. A kartell kérdésében mindenben hozzájárul elnök által előadottakhoz.

Dr. Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató előterjeszti az igazgatóválasztmánynak a megüresedett második alelnöki állásra vonatkozó javaslatát, aminek alapján a közgyűlés egyhangú felkiáltással Héjjas István, kecskeméti földbirtokost, a Kamara második alelnökévé megválasztja.

Héjjas István, a kamarai elnök meleg üdvözlő szavai után a személye iránt megnyilvánult bizalomért hálás köszönetét fejezi ki és kijelenti, hogy minden igyekezetével és tudásával arra fog törekedni, hogy e bizalomnak megfelelően.

Dr. Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató beszámoló jelentésében röviden ismereteti Kamarának a tavaszi közgyűlés óta folytatott működését. Vácolja a több gazdaságban folytatott búzafajta összehasonlító kísérleteket, a babtermelés előmozdítása érdekében kifejtett akciót, előadja, hogy a Talajtani Intézet tevékenységét kiterjesztve, igen szép eredményt felmutató kísérleteket állított be a sivár homokterületek feljavítása érdekében. Az állattenyésztés terén rámutat a folyamatban lévő törzskönyvezésre, megemlíti a gyümölcstermelés előmozdítását célzó tevékenységet.

Staub Elemér, kamarai alelnök hangsúlyozza, hogy a gazdaközönségnek meg kell mutatni a kivezető utat. Előadja, hogy ma legnehezebb a bor és a búza értékesítése, míg egyéb terményeink a lehetetlen védővámok ellenére jobban értékesíthetők. Helyesli a gabonajegy révén való segítséget, de nem kívánja rendszeresítését, miután nem kívánatos a búzatermelés fokozása. Nem helyesli az osztrák példát, mert az tulajdonképpen munkanélküli segélynek minősíthető, ami nem vezethet jóra. Kiemeli a minőségi termelést, mint olyat, ami leginkább segíthet a helyzeten. Például hozza fel a gyümölcsöt, a szőlőt, amelyből a folyó évben 160.000 métermázsát exportáltunk, továbbá a vajat, melyből 150 vagon volt a kivitél és amely a márkázás megoldásával felveszi a versenyt a dán és a svájci vajjal. Az állattenyésztés érdekében szükségesnek tartja a tejszövetkezetek megszervezését és ezzel kapcsolatosan az okszerű takarmányozás felkarolását, megjegyezve, hogy a minőségileg gyengébb búza takarmányozás által is megfelelően értékesül. Az állattenyésztés fejlesztésétől sokat várhatunk és Kamaránk ennek érdekében meg fogja tenni a magáét.

Gugánovics Máté (Kelebia) a borértékesítésnél előforduló azon üzleti fogásra hívja fel a figyelmet, hogy ügynökök borokat fokanként 1 fillérért kezdtek vásárolni, de amint az átvételnél kitűnt, ezt nem cukorfokanként, hanem szeszfokra értették, kéri ennél fogva a Kamara közbelépését, hogy legalább a szezon idejében függeszteni ki az átlagos borárakat bortermelő helyeken.

Kis József (Csongrád) a gyümölcsoltógalylak és facsemeték magas árát említi meg. Gondoskodni kellene, hogy ezek méltányos áron álljanak a gazdaközönség rendelkezésére. Felemlíti végül, hogy a tanítóknak felsőbb hatóságai sok helyen nem engedik a szövetkezetekben való részvételt, ami elsősorban a gazdaközönségre hátrányos. Kéri a Kamarát, hogy e kérdéssel foglalkozzék.

Kardos Mihály (Cegléd) az élelmiszerek, különösen a bor és kenyér drágaságát teszi szóvá, s ezt a forgalmi és a fogyasztási adóknak tulajdonítja.

Dr. Kégl János monori birtokos a mezőgazdaság súlyos helyzetének okát egyrészt a rossz értékesítési viszonyokban, amilyen a bor és búza tulságosan alacsony ára, másrészt a termelési költségek, közterhek emelkedésében és a hitel drágaságában látja. A termelési költségek, munkabérek, beszerzések stb. emelkedése sok tekintetben kartelleknek tulajdonítható, ennek megoldását a kartelltörvénytől várjuk ugyan, de kérdés, hogy lesz-e eredménye, azért jobb ellenszernek tartja a vámredukciót. Határozati javaslatot nyújt be a kartellek rendszabályozására vonatkozólag, hangsúlyozva a termelési költségek csökkentésének szükségességét. Amint látjuk, a háború előtti évekhez viszonyítva aránytalanul magasak a mezőgazdasági termeléshez szükséges gépek, eszközök és anyagok árai, — ez az ipari vámnak eredménye, ezek teszik lehetővé az ipari kartellszerződéseket, amennyiben a belföldön előállított gyártmányok árát a vám alá eső külföldi árú árának magasságában lehet tartani. A határozati javaslat szerint forduljunk tehát a kormányhoz az iránt, hogy a mezőgazdaság termelési költségeinek a termények áraival való arányba hozatalára tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Dr. Szabó Iván, országgy. képviselő, kecskeméti birtokos a határozati javaslatához még a következő pótlást ajánlja: a Kamara abban a meggyőződésben van, hogy az ipari vámtételek céltudatos leszállítása minden bizonytalan hatályú kartelltörvénynél eredményesebben törné le az ipari cikkek mesterségesen felcsigázott árait, mert mihelyt a külföldi verseny érvényesülne, az ipari kartellek kénytelenek volnának áraikat a vámtételek leszállításának arányában mérsékelni. Addig is a közfogyasztás tárgyait képező cikkek árának a kartellizálását az árdragításra vonatkozó 1920 évi XV. és XXII. tcikkek rendelkezései alá kívánjuk vonni.

Dr. Lugmayer József (Budapest) rámutatva az egyes cikkek árában tapasztalható nagy diszparitásra, szükségesnek tartja, hogy Ausztria és Németország árletörő példájára nálunk is szabályozza a kormány az árakat.

Kovács Jenő rámutat a cukorrépa-termelés válságos helyzetére, felemlíti, hogy pld. Ausztriában a termelők a répa után szubvencióban részesülnek. Véleménye szerint a kartelltörvénybe azt is fel kell venni, hogy állami tisztviselő és az országgyűlés tagja ne lehessen tagja valamely kartell igazgatóságának.

März Károly, a Budapest székesfővárosi mezőgazdasági bizottság elnöke előadja, hogy a bornál a termelői és vendéglői árak között 400—500 százalék a különbség, hasonlóképen a termelő által 18 filléren értékesített tej 30—35 filléres áron kerül a fogyasztóhoz és ilyen viszonyok között természetes, hogy a termelők a súlyos közterhek és nagy termelési költségek folytán a válsággal küzdenek, a budai bortermelők pld.

kénytelenek szőleiket kiirtani. Mindezekben nagy része van a kartelleknek és ezért a törvényjavaslatban egy maximális haszonkulcs megállapítása is szükséges volna.

Kukla Béni (Cegléd) a gyümölcs-szesz centralizálása folytán előállott rossz helyzetet vázolja, amely olyan, hogy a hullott gyümölcs értékesítését lehetetlenné teszi. Kéri a gyümölcstermelő kisemberek megvédését.

Vitéz Purgly Emil elnök a határozati javaslatához még a következő kiegészítést ajánlja: a kartellek alakulásának kérdése nem jogi, hanem közgazdasági kérdés, ennek elbírálására nem a bíróságot, hanem a kormányzatot tartjuk hivatottnak. Minden kartellszerű megállapításra vonatkozólag kötelezővé kellene tenni a bejelentést és a kartellmegállapodás tudomásul vétele és érvényessége tekintetében az alakítandó kartellbizottság meghallgatása után a kormány határoz. A közgyűlés a Dr. Kégl János által beterjesztett határozati javaslatot az ajánlott kiegészítésekkel elfogadja.

Dr. Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató előadja, hogy a gazdaközönségre sokszor kár háramlik abból, hogy a Kamaráknak nem áll módjukban, hogy a gazdákat érdeklő rendelettervezetekhez és törvényjavaslatokhoz előzőleg hozzászólhassanak. Kamaránk e tekintetben tett ugyan lépéseket, de eredmény nélkül; azt javasolja ennélfogva, hogy újból kérelmezzük, hogy bármelyik tárcához tartozó olyan ügyekben, melyek az agrár lakosságot és a mezőgazdaságot érintik, a Kamaránk véleménye előzőleg meghallgattassék. Megjegyzi, hogy a kereskedelmi és iparkamarákra nézve ezt egy minisztertanácsi határozat kimondotta már.

Kovács Jenő azon hozzászólása után, hogy a Kamara ilyen javaslatoknál a mezőgazdasági bizottságok véleményét is hallgassa meg, a közgyűlés a javaslatot elfogadja.

Elfogadja továbbá a közgyűlés az igazgatóválasztmány által letárgyalt, az „alföldi szakosztály” megalakítására vonatkozó javaslatot és kimondja, hogy a 150 taggal megalakítandó szakosztályba a Kamarának e kérdéssel foglalkozó tagjain kívül beválasztandók mindazok, akik e téren tevékenységet fejtenek ki. Kimondja továbbá, hogy a szakosztály üléseit felváltva a Kamara területének különböző helyein tartsa. Ezután a közgyűlés megválasztotta a szakosztály tagjait.

A közgyűlés a továbbiakban az Országos Mezőgazdasági Kamaránál megüriült I. csoportbeli tagsági helyet Puliusz József kecskeméti lakos póttaggal tölti be, a kamarai kültagok sorában megüriült két tagsági helyre pedig dr. Tóth B. Lászlót, a Mezőgazdasági Exportintézet osztályvezetőjét és Füredi Jenő székesfővárosi gazdasági előadót választja meg.

Dr. Vaja Béla h. igazgató előterjeszti a Kamarának az 1931. évre szóló költségvetés előirányzatát és az elnökségnek a mezőgazdasági

kamarai illeték kulcsának megállapítására vonatkozó javaslatát és kéri a költségvetéselőirányzat, valamint a 2 és fél százalékban megállapítani javasolt illeték kulcs elfogadását.

Korom Mihály gazdasági tanácsos (Szeged) szól hozzá a költségvetéshez és annak elfogadását ajánlja, tekintettel arra, hogy az előirányzat a közgyűlést megelőzőleg az összes tagoknak megküldetett, alkalmuk volt tehát annak helyességéről meggyőződni és azt az igazgatóválasztmány is részletesen letárgyalta és ennek alapján elfogadásra ajánlotta. A közgyűlés ennek alapján a költségvetés előirányzatot egyhangú határozattal elfogadta és a mezőgazdasági illeték kulcsát a földadó, valamint a földhaszonbérlok kereseti adójának 2 és fél százalékában állapította meg.

Káta Pál Imre felszólalásában a szociális és gazdasági szempontok hangsúlyozásával a csongrádi torkolatú Duna-Tiszaközi csatorna fontosságát vázolja és kéri a Kamarát, hogy foglalkozzék e kérdéssel.

Vitéz Purgly Emil elnök hozzászólása után, mely szerint e kérdés a közgyűlés előtt már szóba került és Kamaránk azt állandó figyelemmel kísérte, a közgyűlés határozatban is kimondja, hogy a csatorna létesítése érdekében közre fog működni.

Dr. Lugmayer József (Budapest) a budapestvidéki szakosztály létesítésére irányuló indítványát okolva meg előadja, hogy ezt a budapestkörnyéki visszafejlődő mezőgazdasági élet fellendítése végett tartaná szükségesnek.

März Károly (Budapest) javaslatot tesz, hogy küldjön ki a Kamara egy repülő bizottságot, amely a Budapesti Gazdálkodók Egyesületével karöltve a pestkörnyéki gazdasági kérdéseket az illetékes mezőgazdasági bizottságok bevonásával a helyszínen tanulmányozza. Javasolja továbbá, hogy a közgyűlés kérje fel Kovács Jenőt ausztriai tanulmányútjának feldolgozására és a Kamara tegye lehetővé annak kinyomtatását és a kamarai tagok között való szétosztását.

Vitéz Purgly Emil elnök az előző javaslatokra vonatkozólag megjegyzi, hogy az igazgatóválasztmány nem ajánlja a budapestvidéki szakosztály létesítését, azonban a cél érdekében valónak tartja, hogy a meglévő szakosztályokba a pestkörnyéki kamarai tagok nagyobb számban vonassanak be. A javasolt repülőbizottságra nézve megjegyzi, hogy annak semmi akadálya sincs és a tél folyamán meg lesz valósítható. Kovács Jenő tanulmányának kinyomtatására a Kamarának nincs pénze, de módot igyekszik találni arra, hogy az valamelyik szakfolyóiratban megjelenjen és abból készített különlenyomat a tagoknak megküldessék.

Miután a közgyűlés a tárgysorozatot teljesen letárgyalta és több felszólaló sem jelentkezett, elnök a megjelentek és a felszólaltak érdeklődését megköszönve, a gyűlést bezárta.

A gazdaközönség megsegítése

világít ki abból a sokoldalú munkából, amelyet Kamaránk az utóbbi időben különböző vonatkozásban megvalósítani igyekezett. December 5-én Budapesten részt vettünk a Falu szövetség által a pestkörnyéki gazdáknak Budapest székesfőváros részéről tapasztalt sérelmei ügyében összehívott ankéten. Itt Staub Elemér alelnök és Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató fejtették ki a Kamara álláspontját és hangsúlyozták, hogy ebben az ügyben a Kamara 4 év óta sok gyűlést, értekezletet tartott, memorandumot készített, küldöttsegeket vezetett, azonban nem sok eredménye lett, holott Budapest székesfővárosnak az volna az érdeke, hogy kövessen el mindent a pestkörnyéki gazdák barátságának megnyerése érdekében, hogy minél jobb lehetőségek között tudja Budapest lakosságát, fogyasztó közönségét élelemmel ellátni.

A Kamara legutóbbi választmányi ülése foglalkozott a szakosztályok működésével, amelyek január hónaptól kezdve gyakran fognak összehívatni, hol megtárgyaltatnak azok a legfontosabb kérdések, amelyek leginkább érdeklik ma a gazdaközönséget. Ezt kívánja tenni a most alakult nagy „alföldi szakosztály” is, amelynek célja az alföldi problémák megtárgyalása; minél intenzívebben ráterelni a figyelmet az Alföld kérdéseire, annak fájó sebére.

A kis- és nagybérlők ügyei külön foglalkoztatják a Kamarát. Országos adatgyűjtést kezdünk erre vonatkozólag és célunk az, hogy előkészítsünk egy törvényjavaslatot, amely ezt a kérdést egyszer már törvényhozási úton szabályozná.

A Kamara évek óta gyűjti az adatokat a mezőgazdasági munkáskérdés mai helyzetének megismerésére és feltárására. Ez az adatgyűjtés már kész, most van feldolgozás alatt, amely sok új szempontot fog e kérdés végleges megoldása kapcsán a közvélemény elé tárni. A tanyavilág érdekében adatgyűjtésünk állandóan folyik és ez irányban különösen a tanyai egészségügyre vonatkozó hiánypótló adatgyűjtésünket kell megemlítenünk és ezenkívül azt az állandóan folyó agitációt, amelynek célja a tanyavilág népének jobb sorsa és előbbrevitele. Adatgyűjtésünk egyébként mindenre kiterjed és célunk az, hogy olyan rendszeres felvételt tudjunk magunknak szerezni a gazdaközönség mai helyzetéről, a tanya és falu állapotáról, amely mindenre tájékoztatást nyújt.

Az ármentesítés és lecsapolás ügyeit élénk figyelemmel kísérjük. Ez ügyben igazgatónknak országos adatgyűjtés alapján készült 2 tanulmánya is jelent meg az utóbbi hetekben, amelyek megjelölték itt a teendők útját is. Támogatjuk a kiállításokat, részt veszünk azokon, mert meggyőződésünk, hogy ezekkel is nevelni tudjuk gazdaközönségünket.

A Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet támogatásával arra törekszünk, hogy minél jobban meg tudjuk azt erősíteni, hogy a gazdaközönségnek legnehezebb bajában és sorsában minél erősebb támogatója legyen e hitelszövetkezet, amely ma sokkal fontosabb munka, mint valaha.

Kamaránk állattenyésztési munkája. Törzskönyvezés. Gazdanapok rendezése. Szakelőadások és szaktanácsok nyújtása a kisgazdáknak.

Az állattenyésztés fejlesztésének nagy körültekintést és hozzáértést igénylő munkájában egyik leghasznosabb és legtöbb eredménnyel kecsegtető eszköznek bizonyult a tenyészállatok hivatalos törzskönyvezése, ami a tenyésztésre beállított állatállomány időszakonkénti selejtezésével, a tenyészállatoknak elsőrendű szakemberek által végzett bírálata alapján szokott eszközöltetni.

A szarvasmarhatenyésztés fejlesztése céljából Kamaránk által Pestvármegye területén eddigelő létesített négy tejelést ellenőrző körzet adminisztratív ügyeinek vezetését, amely négy körzet együttesen 32 nagyobb tehenészetet ölel fel 1146 darab tehénlétszámmal, a múlt év őszén megalakult Pestvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület vette át tőlünk. Ennek folytán Kamaránknak további tevékenysége — e téren most főleg arra irányul, hogy e körzeteket, illetőleg magát az egyesületet újabb tehenészetek bevonásával igyekezzünk erősíteni. Így sikerült Kamaránknak még a rendkívül kedvezőtlen tejértékesítési viszonyok ellenére is a monori ellenőrző körzetet kissé megerősíteni az által, hogy közbenjárunk folytán annak kötelékébe a tornyoslóbi bér gazdaság is belépett egyelőre 25 darab tehénnel.

A juhtenyésztés fejlesztése érdekében hasonló irányban dolgozunk, aminek redményeképpen Kamaránk területén eddigelő 5 nagyobb juhászban sikerült a hivatalos törzskönyvezést megindítani. Az ezzel kapcsolatos bírálatok fogantatását a folyó év tavaszától kezdődőleg tölünk a m. kir. állami Gyapjuminősítő Intézet igazgatósága vette át és teljesíti. Kamaránknak további tevékenysége tehát most már itt is főleg arra irányul, hogy több és több juhászatot igyekezzünk e mozgalom keretébe bekapcsolni.

A lótenyésztés terén, minthogy ennek vezetését és irányítását a földmívelésügyi minisztérium — a köztenyésztésben — kizárólag magának tartotta fenn, a mi tevékenységünk csakis arra szíritkozhatik, hogy közreműködünk a népies lótenyésztés terén a minisztérium által életbeléptetett törzskönyvi bírálatoknál, továbbá figyelemmel kísérjük a gazdaközönség körében a

lótenyésztés terén felmerülő különleges kívánságokat és kezdeményezéseket, s igyekezzünk közbenjárásunkkal ezeknek megvalósítását elősegíteni, valamint a különféle érdekképviselői szervek által a vidéki városokban rendezett tenyészlő kiállítások erkölcsi és anyagi támogatásával a lótenyésztés fejlesztését előmozdítani. Többek között résztvettünk a Hódmezővásárhelyen, Kiskunhalason és Kecskeméten tartott törzskönyvi bírálatokon, sajnálattal kell azonban megállapítanunk, hogy a kisgazdák körében a minisztériumnak eme üdvös kezdeményezése iránt sem mutatkozik olyan érdeklődés, amit méltán remélhettünk volna.

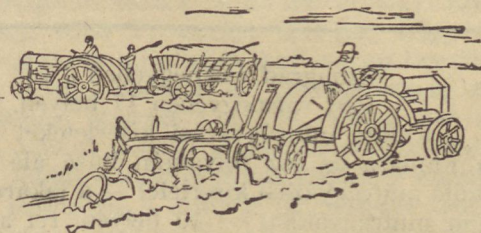
Résztvettünk az Országos Törzskönyvelő Bizottság által Kelebián, báró Podmaniczky Endre gazdaságában, az ottani yorksiri hussertésenyésztetben október hó folyamán végzett törzskönyvi bírálaton is, ahol egyelőre egy darab tenyészkan és tíz darab tenyészka törzskönyvezetett.

Résztvettünk a december hó 7-én és 8-ikán Kunszentmiklóson és Izsákon rendezett gazdanapokon, mely alkalommal az általános gazdasági helyzet és a segítő eszközök ismertetésén kívül az állattenyésztési kérdésekkel is bővebben foglalkoztunk és igyekeztünk ez irányban a kisgazdaközönségnek a szükséges útbaigazításokat megadni. Általában véve a népies gazdasági előadások keretében, a téli időszakban az állattenyésztés főbb irányelveit ismertető szakelőadások rendezésével is állandóan ennek a termelési ágak fejlesztését igyekezzünk szolgálai. A Kamara állattenyésztési osztálya minden szakkérdésben a legnagyobb készséggel áll a gazdaközönség rendelkezésére és akár írásbeli, akár szóbeli megkeresésre szaktanácsokkal szolgál. Különösen igyekeztünk és igyekezzünk most is állandóan a kisgazdák körében a szántóföldi takarmánynövények termesztésének szükséges és hasznos voltát, valamint a legtöbb helyen nagyon elhanyagolt állapotban levő közlegelők tervszerű, állandó gondozását hangoztatni és népszerűsíteni, ami nélkül jövedelmező állattenyésztés alig képzelhető.

Több ízben módunkban volt a földadó mérseklése céljából hozzánk beérkező azoknak a kérvényeknek elintézése, amelyekben egyes földbirtokosok, a földadó kivetéséről szóló 1922. évi XXI. t.-c. alapján, földjeiknek új kataszteri osztályba sorozását kérik. Ilyenféle kérvények érkeztek be a nyár folyamán Dunaegyháza, Ókéske, Kecel, Dunapataj, Bogyiszló és Dávod községek előjáróságaitól, továbbá Segesváry Ödön domonyi, özv. Gajáry Ödönné keceli, dr. Murányi Károlyné szabadszállási, Kordás Mihály bócsai s végül Tápai Kálmánné és id. Rácz István szanki földbirtokosok részéről. Az ezzel kapcsolatos helyszíni szakértői szemlék részint már a nyár és az őszi folyamán megtartattak, részint pedig —

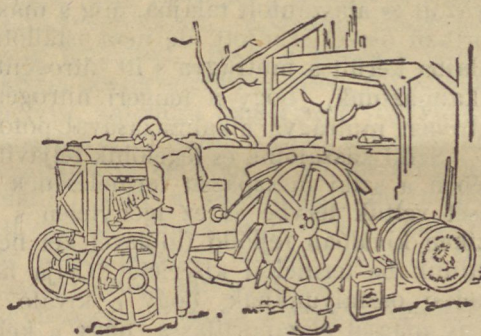
★ Mezőgazdasági tanácsadó ★

Decemberi gazdanaptár

Enyhe időjárás esetén az elmaradt őszi szántásokat befejezik, a földekre kihordott trágyát leszántják. Folytatják a trágyahordást a rétekre és legelőkre.

A traktor üzeme megbízható legyen

A téli üzem fokozott követelményeket támaszt. Csak a legjobb üzemanyag és ennek helyes felhasználása biztosítja minden körülmények között a traktor legjobb teljesítményét. Ezért kell a megbízható Sunflower petróleum tüzelőanyag, a könnyű indításhoz Sphinx benzin,

a helyes kenésre

Mobiloil

BEJEGYZETT VÉDJELE

VACUUM OIL COMPANY R. T. BUDAPEST

megfelelő időjárás esetén — most a tél folyamán fognak eszközöltetni.

Állattenyésztési szakelőadónk a vármegyei és járási mezőgazdasági bizottságok gyűlésein, valamint a járási jegyzői tisztértekezleteken Kamaránk képviselőjében gyakran megjelenik, amely gyűléseken és értekezleteken a Kamarának azokat a mozgalmait és kezdeményezéseit szoktuk ismertetni, amelyeknél egyrészt a mezőgazdasági bizottságok, másrészt pedig a közigazgatási hatóságok megfelelő erkölcsi támogatását nem nélkülözhetjük. Így szeptember hó folyamán képviseltettük Kamaránkat a mezőgazdasági bizottsági közgyűléseken Kalocsán és Kunszentmiklóson, ezenkívül június hóban a makói tenyészló díjazáson, a Csanád vármegyei Gazdasági Egyesület Nagylak községben tartott igazgatóválasztmányi gyűlésén, augusztus hóban a gödöllői méhészeti szakiskola záróvizsgáján, a Budapesten rendezett mezőgazdasági-termény-kiállításon, a hódmezővásárhelyi lóversenyen, október folyamán a Kardoskúton rendezett szarvasmarha díjazáson, az Országos Törzskönyvelő Bizottság gyűlésén Budapesten, november hó 28. és 29-én a Baján rendezett baromfikijárást és a mezőgazdasági bizottság ugyanakkor tartott gyűlésén, s végül folyó hó 13-án a Pest vármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület gyűlésén, Budapesten.

Növénytermelési osztályunk őszi munkássága.

A Duna—Tisza közti Mezőgazdasági Kamara növénytermelési osztálya a búza minőségének javítása érdekében nagy propagandát fejt ki kisgazdáink körében, mert a mai nehéz gabonaértékesítési viszonyok mellett szükségesnek tartja, hogy úgy hozamra, mint minőségre a legjobb fajták termeltesse.

Az eddig végzett fajtaösszehasonlító kísérletek eredményei és az Országos Liszt-kísérleti Állomás minőség-vizsgálatának megállapítása alapján a földművelésügyi minisztérium kedvezményes vetőmag-akciója keretében a folyó év őszi kiosztott a Kamara termelésre 3813.95 q. nemesített búzavetőmagot, amely mennyiségből

Bács vármegye 531.10 q.-át,

Csanád-Arad-Torontál vármegye 465.70 q.-t,

Csongrád vármegye 651.45 q.-t és

Pest vármegye 2165.70 q.-t vett igénybe.

A búza-fajta összehasonlító kísérletet folytatja és a minőség vizsgálatok eredménye alapján folyó év őszi a Kamara különböző vidékein összesen 29 helyen állított be 7, 8, 9 fajtával összehasonlító kísérleteket, hogy megállapíthatók legyenek az egyes vidékeknek megfelelő búza-fajták. Ily összehasonlító kísérletek állítottak be:

Bácsbodrog vármegye 4,

Csanád vármegye 5,

Az ETERNIT-billenő-vályu

sertésólakban gyorsan beépíthető, könnyen tisztántartható, sok idő- és munkamegtakarítást jelent és olcsó. Kérjen díjtalan prospektust, malac és süldővályuról is.

ETERNIT MŰVEK,

Budapest, VI., Andrassy-ut 33. szám.

Csongrád vármegyében 3 és
Pest vármegyében 17 helyen.

Kutató műtrágyázási kísérleteket állított be a Kamara az őszi folyamán búza alá 5 helyen, szőlő műtrágyázási kísérletet — a takarásakor adagolt műtrágyákkal — 10 helyen, rét alá szintén 10 helyen.

Tengeri alá őszi kiszórt műtrágyával 10 helyen állítottunk be kísérletet két csoportban és pedig az egyik csoportban az őszi, istállótrágyázott és alászántott talajba, míg a második csoportban őszi szántott, de nem istállótrágyázott talajba került a műtrágya s itt nitrogéntrágyát is alkalmaztunk, hogy a tengeri nitrogén igényét nitrogén műtrágya alkalmazásával pótoljuk.

Szíki kaszálóink és legelőink feljavítása érdekében a szíki mészpázsit termelésének elterjesztését vettük tervbe és ez igénytelen s a nedves szíken kiválóan fejlődő fűfélével két helyen állítottunk be termelési kísérletet. Célja növénytermelési osztályunknak, hogy e kiváló szíki növény magját elszaporíttassa, hogy a kellő mennyiség a gazdaközönség rendelkezésére álljon.

A pillangós virágú takarmánynövények termelésének elterjesztése érdekében folytatjuk a megkezdett propagandát és az elért eredmények arra készítetnek, hogy a gazdaközönség érdekében a kedvezményes vetőmag beszerzési akcióját folytassuk s a folyó év őszi is kieszakoztunk a földművelésügyi minisztériumnál, hogy 30, illetve 40 százalékos árkedvezménnyel pillangósvirágú takarmányvetőmagvakat oszthassunk ki a kisgazdaközönségnek.

Ily kedvezményes áron a folyó év őszi 194 q. szőszösbükköny, 107 q. pannonbükköny, 73 q. őszi takarmány-borsó és 270 kg. két éves somkóró vetőmagot osztottunk ki.

A homoktalajok feljavítása érdekében négy éven át folytatott műtrágyázással kapcsolatos szalmatrágyázási kísérletek oly kiváló eredményeket hoztak, hogy a szalmatrágyázás elterjesztését több helyen öhajítjuk bevezetni.

E végből növénytermelési osztályunkat vezető főtitkárunk „A szalmatrágyázás” cím alatt

egy kis munkát adott ki, — amelyben részletesen ismerteti az eljárási módozatot és több fényképpel igazolja az elért eredményeket, — hogy módjában legyen a gazdaközönségnek az eljárást szakkönyvből is tanulmányozni. E munkából több mint 500 példányt ingyen bocsátottunk a kisgazdaközönség rendelkezésére.

A szalmatrágyázást a folyó év őszén 12 gazdaságban — a gazdaság saját költségére — nagyob területen állítottuk be, hogy módot nyujtsunk a környék gazdaközönségének a szalmatrágyázás talajjavító hatásának bemutatására.

Hogy a szalmatrágyázást a kisgazdaközönséggel is megismertessük, a földművelésügyi minisztériumtól 6000 P. segélyt kértünk, hogy a javításhoz szükséges műtrágyákat ingyen bocsáthassuk a kisgazdaközönség rendelkezésére és hogy a javítási eljárást s annak eredményét a helyszínen tartott előadások keretében bemutathassuk. A földművelésügyi minisztérium a segély kiutalását megígérte s mihelyt az összeget megkapjuk, azonnal megkezdjük az előmunkálatokat Kecskemét, Szeged és Kiskunhalas nagykitérjésű homokvidékeink kisgazdái között.

A szalmatrágyázás okszerű alkalmazása végett szükséges, hogy ismerjük a szalma és ugyancsak a szalmatrágyázásra alkalmas tengeriszár táplálékanyag tartalmát, ezért a Kamara különböző vidékeiről beszerzett búzaszalma, rozsszalma, törek és pelyva, valamint tengeriszár vegyvizsgálatait eszközöltetjük foszfor, káli és nitrogén tartalom megállapítása céljából, s így módunk lesz megállapítani, hogy a szalmatrágyázás céljára felhasznált szalma, törek és pelyva, azonkívül tengeriszár mennyiségében mennyi növényi tápláló anyagot nyújtunk talajainknak.

Növénytermelési szakosztályunk a hozzáforduló gazdaközönségnek akár egyszerű levélbeli megkeresésre, akár személyes felkeresésre a leg-részletesebb szaktanácsokat nyújtja növénytermelési és talajjavítási kérdésekben.

A homoktalajok feljavítása és homoki pillangós takarmánynövények termelése kérdéseiben nemcsak Kamaránk, hanem a társkamarák gazdaközönsége is felkeresi növénytermelési osztályunkat szaktanácsadások végett.

Növénytermelési osztályunkat vezető főtitkárunk az Országos Gazdatisztok és Erdőtisztok Egyesülete, valamint a földművelésügyi minisztérium megbízásából részt vett folyó évi november hó 23—27-én az Okleveles Mezőgazdasági Szakemberek Rómában tartott első Nemzetközi Konferenciáján, ahol a megjelent 22 állam megbízottai megalakították az Okleveles Mezőgazdasági Szakemberek Nemzetközi Szövetségét, amely hat tagból álló központi tanácsába főtitkárunkat is beválasztotta. Ez alkalommal tanulmányozta a Róma környékén végzett talajjavításokat, amelyekről lapunk következő számában fogunk részletesen beszámolni.

Gyümölcsstermelésünk fejlesztése.

Kamaránk az okszerű gyümölcsstermesztés és a gyümölcsfák helyes ápolása keresztülvitelére tevékeny részt vett a földművelésügyi miniszter úr által Kamaránk területén 11 gócpontban rendezendő téli, tavaszi és nyári gyümölcsfa ápolási tanfolyamok megszervezése terén. A tél folyamán eddig Szikrában, Tatárszentgyörgyön, Tökölön és Szigetújfalun készítettük elő a földművelésügyi miniszter úr megbízásából, a legkiválóbb állami gyümölcsészeti szakértők közreműködésével rendezett gyümölcsészeti és gyümölcsfa védelmi tanfolyamokat. A tanfolyamokon igen nagy érdeklődést tanúsítottak különösen a levették, akik vezetőjükkel minden alkalommal teljes létszámmal jelentek meg és közreműködtek a gyakorlati munkálatoknál is. Hogy milyen nagy érdeklődés kísérte a tanfolyamokat, legjobban az bizonyítja, hogy a közeli községek 5—5 válogatott munkást küldtek ki a tanfolyam gócpontjára, a törvényhatóságok pedig a mezőőröket rendelték ki a végett, hogy ott a gyümölcsfák helyes ültetését, metszését, trágyázását, tisztogatását, a permetlé elkészítését és annak mikénti felhasználását stb. megtanulhassák, illetve az utóbbiakat azért, hogy a rendeletileg kötelezett hernyózás, vértetűirtás stb. ellenőrzésére vonatkozó tudnivalókat elsajátíthassák és útmutatással szolgáljanak az okszerű védekezésre. A tanfolyamokon 25—30 államköltség kerti munkás, vagy kisgazda vett részt, akik a tanfolyam gócpontja közelében levő 4—6 gyümölcsös tulajdonosnak a gyümölcsfáit megtisztogatták, megmetsztették és bepermetezték a minisztérium által erre a célra ingyen kiutalt permetező anyagokkal, illetve magasnyomású gyümölcsfa-permetező gépekkel.

A válságba jutott szőlőbirtokosok támogatása céljából Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezetünk anyagbeszerzési akciót indított meg, kedvezményes áron és előnyös fizetési feltételek, vagyis 8—10 havi, váltófedezet nélküli, kamatmentes hitel mellett.

A földművelésügyi miniszter úr az Alföld fásítási akciójával kapcsolatban több község részére kedvezményes árban (darabonként 60 fillér) gyümölcsfacsemetéket szereztünk be a minisztérium útján az Országos Pomológiai Bizottság által az illető vidékekre javasolt fajtákból. Ennél az akciónál különösen ki kell emelnünk Kovács Ferenc, az örkényi vitézi rend gazdaképző iskola kertészeti tanárának fáradhatatlan munkásságát, aki ez évben, főleg az alsódabasi járás 6—8 községének, mintegy 40—45.000 gyümölcsfacsemetét szerzett be, illetve ültetett el az őszi folyamán a községi előjáróságok közreműködésével. Az újonnan telepített gyümölcsösöknél arra fektették a súlyt, hogy egy-egy községben csak egy fajta gyümölcsfát ültessenek nagy tömegben, pl. tisztán barackot, cseresznyét, vagy almát.

Gyümölcsészeti előadónk közreműködését

igen gyakran veszik igénybe új gyümölcsösök telepítésénél és régiak megújításánál s valóban több gyümölcsös kezelést látja el és szaktanácsokat ad a helyes gyümölcsstermelésre.

Kertmunkásképző iskoláknak is az a célja, hogy elméleti, de különösen gyakorlati kiképzést nyújtson a munkásoknak, hogy a gyümölcsstermelés, a helyes faápolás és védekezés terén teljes szakképzettséget nyerjenek, vagy pedig a gyümölcsösökben mint szakmunkások, munkavezetők, esetleg kisebb házi kertekben mint önálló kezelők alkalmazhatók legyenek. A kertmunkások a gyümölcsösben és az ezzel összefüggő összes üzemekben egész éven át felmerülő munkát végzik s a zöldségtermelési és általában a többi kertészeti munkákban is kiképzést nyerjenek.

Kertészeti szakosztályunk a közeljövőben foglalkozni fog az apró magánfaiskolák kérdésével, mert kárba vész minden fáradozás addig, amíg az apró faiskolatulajdonosok minden irányítás és felügyelet nélkül hozhatnak a piacokon forgalomba mindenféle fajtákat és gyenge, beteg, fertőzött facsemetéket. Hetipiacokon és országos vásárok alkalmával szekerekre rakott gyümölcsfák csomagolatlanul állanak hetekig fagyban, szélben száradva s így megkárosítják a vevőközönséget, mert akárhányszor fagyos fákat adnak el s azonkívül e gyümölcsfák fajta-azonossága teljesen bizonytalan. De felügyeleti hatáskörébe kívánjuk vonni a Kamarának a községi faiskolákat is, mert a mai hozzá nem értő kezelés, illetőleg nemkezelés folytán azok nem tudnak megfelelni céljaiknak.

A talajvizsgálatok jelentősége.

Kamaránk Talajtani Intézete az elmúlt fél-évben a rendszeren folyó talajvizsgálatokon és azok alapján álló tanácsadáson kívül egy nagyobb munkát is végzett, nevezetesen az OMGE tápiószelei tangazdasága talajának mész és szikességi, valamint foszfor- és káliigényesség állapot térképét. A közelmúltban egyes mintákat beküldők között mindig több és több volt olyan gazda, aki gyümölcsfatelepítés előtt vizsgáltatta meg földjét és nagyon helyesen; mert gyümölcsészeti szakemberünk a vizsgálati eredmények alapján elláthatta az illetőket tanáccsal a telepítés kivitelének módja és a megválasztandó fák és alanyok szempontjából.

Az ideai műtrágyázási kísérlet eredményét Intézetünk legközelebb egy külön közleményben fogja ismertetni.

Intézetünkben munkában van gyümölcsösünk fenti értelemben való térképének elkészítése, melyet a tél folyamán ki akarjuk egészíteni egy másik térképpel, mely gyümölcsösünk talajának tömörségére, pórusvolumenjére irányul, egyéb fizikai vizsgálatok eredményeinek feltüntetése mellett, mely térképek a fák fejlődésének figyelem-

mel kísérése folyamán előreláthatólag értékes adatokat fognak szolgáltatni arra vonatkozóan, hogy melyek a viszonyaink között azok a körülmények és tulajdonságok, melyek a különböző gyümölcsfák fejlődésére ártalmasak, illetőleg kedvezők. Ugy szintén alpári kamarai gazdaságunk földjének térképét is elkészíti Intézetünk a közel jövőben hogy az kiinduló pontját képezze az ottani bemutató kísérleteknek és gazdálkodásnak.

A jövőben fokozott mértékben kíván Intézetünk a gazdák rendelkezésére állani és módokat keres arra, hogy ez megvalósítható legyen, hogy a gazdák el ne menjenek olyan lehetőségek mellett, amik jövedelmet hozhatnak. Manapság nem lehet számítás nélkül gazdálkodni, hanem mindent kiaknázva, hozzáértéssel felszerelve, — mely hozzáértés egy részéhez, a talaj kívánalmainak ismeretéhez, éppen Intézetünk vizsgálatai segítik a gazdát.

A kartelárok letörésére irányuló intézkedések.

Kedvezményes árú ruhaszövetek, csizmák és cipők kiosztása. — Traktortanfolyam. —

Községlátogatás.

A mai nehéz gazdasági helyzetnek egyik legfőbb oka kétségtávolú abban rejlik, hogy az ipari cikkek és a mezőgazdasági termények ára között a kellő paritás nincs meg, vagyis azok a cikkek, amiket a gazdának be kell szereznie gazdasági üzemének folytatásához, drágák, a mezőgazdasági terményeknek az ára, amiket a gazda a piacra szállít, viszont oly alacsony, hogy ez sok esetben még az előállítási költségeket sem fedezi. Ez annak tulajdonítható, hogy a gyárak és a nagyiparosok egymással kartelben vannak és gyártmányaik árát leszorítani nem engedik. A kerületi mezőgazdasági kamarák, az Országos Mezőgazdasági Kamarával karöltve már több ízben eljárta az illetékes helyeken a kartelek túlkapásainak megszüntetése érdekében, de mindeideig sikertelenül. Ujabban ezt a célt szolgálja az Alsó- és Felsődunántúli, valamint a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamarának az az akciója, mely szerint a földművelőnépet és gazdasági munkásokat olcsó ruhaszövettel, valamint olcsó csizmával és cipővel akarják ellátni.

Ebbe a közérdekű akcióba most Kamaránk is bekapcsolódott. A kereskedelemügy Miniszter Úr ugyanis — most kiadott rendeletével — ennek az akciónak lebonyolításával a mezőgazdasági kamarákat bízta meg. Kamaránk teendője lesz tehát az ipartestületek útján a csizmakészleteket összeírni és azután a mezőgazdasági bizottságok és községi előljáróságok útján a korlátozott számú utalványok alapján a mezőgazdasági munkások és cselédek közül az arra legjobban rászorultak részére fogjuk az erre vonatkozó

utalványokat kiosztani. A csizmaakcióval kapcsolatosan egy cipőakció is meg fog indulni és pedig négyféle típusú cipő fog forgalomba kerülni, bakancsszerű kivitelben. Nevezetesen férfi-cipő 40—46-os nagyságban 9 pengő 80 fillérért, női cipő 36—42-es nagyságban 9 pengő 20 fillérért, fiú-cipő 36—39-es nagyságban 8 pengő 20 fillérért és gyermek-cipő 31—35-ös nagyságban 7 pengő 10 fillérért. Ezeket a cipőket egyrészt a nagyipar, másrészt az IOKSz által képviselt kisipar állítja elő. A bőranyag és kellékek pontosan elő vannak írva s ezek betartását, valamint a gyártás folyamatát a kereskedelemügyi Miniszter Úr ellőrizteti. Az ár a cipők talpába lesz beleütve s azt drágábban árúsítani nem szabad. A cipőket bármely kereskedő árúsíthatja és azok eladásával a Hangya is foglalkozni fog. A cipővásárlás megszorítás nélkül történik, úgy, hogy az bárki által beszerezhető lesz.

Ugyancsak a m. kir. kereskedelemügyi Miniszter Úr értesítette Kamaránkat, hogy a gyáriparal és a kereskedők érdekképviselőivel történt tárgyalások alapján sikerült egyelőre 5 oly szövetséget kedvező áron leendő forgalombahozatala, mely szövetséget az érdekeltek szerint leginkább szükségeltetnek. A szövetek különböző színárnyalatúak, illetve mintájúak, de egységes minőségűek. A megszabott minőségi adatok a következők:

Kamgárn 140 cm. széles 9.— P. bekecszövet 140 cm. széles 8.60 P, lóden 140 cm. széles 7.40 P, strux 130 cm. széles 2.50 P, „zeug“ (cálg) 128—130 cm. széles 1.75 P. Az árak méterenként, fogyasztói eladási árakban értendők.

A fogyasztói áron felül a vevőtől csupán a vételi összeg után járó 2 százalék forgalmi adó követelhető. Ezeket a szövetségeket több hazai gyár készíti. A szövetek részint a Hangya, részint a magánkereskedelem, (szabó-iparosok) révén kerülnek forgalomba és azokat bárki vásárolhatja vagyis beszerzésük sem utalványhoz, sem engedélyhez kötve nincs. Az eladás készpénzfizetés ellenében történik. A forgalomba hozott árú, a szövetek, hátoldalukon 3 méterenként márkával láttatnak el, ami a szövet megjelölését (pld. „márkázott lóden“, vagy „márkázott strux“ stb.), eladási árát és az előállító gyár nevét (vagy gyári jelét) tartalmazza.

Ez úton felkérjük az összes érdekeltségeket, elsősorban a mezőgazdasági bizottságok, gazdasági egyesületek, gazdakörök elnökségeit, valamint a községi előljáróságokat, hogy ez akció sikerét azzal is biztosítani igyekezzenek, hogy az ottani gazdaközönség körében minél szélesebb körben ismertessék, valamint az érdekeltségekhez forduló gazdáknak teljes részletességgel a felvilágosítást adják meg.

A mai nehéz gazdasági viszonyok között a mai pénztelenségben, úgy a munkásoknak, mint

cselédeknek, még a kormány ruházati akciójával biztosított olcsó árak is megfizethetetleneknek látszanak. Számukra a nyújtott kedvezmény csak akkor volna elérhető, ha részletfizetés útján vásárolhatnák meg ezeket a ruházati cikkeket. Ez az akció kizárólag készpénzfizetésre alapította számításait.

Azzal a kérelemmel fordulunk a nagyobb birtokosokhoz, amennyiben mód van rá, tegyék lehetővé, hogy cselédek és munkásaik ruházati cikkeiket ez akció keretében részletfizetés mellett szerezhessék be.

Az országban elterjedt mezőgazdasági traktorok és magtisztító berendezések kezelői részére Kamaránk Szegeden 1931. január hó 19-étől február hó 11-éig, a m. kir. állami Felsőipariskolában (Mars-tér 7. szám.) mezőgazdasági traktor- és egyéb mezőgazdasági gépkezelő-tanfolyamot rendez, melynek hallgatója lehet minden mezőgazdasággal foglalkozó, tizennyolcadik életévét betöltött egyén, akit e kérdés érdekel. Az előadások és gyakorlatok a jelzett helyen fognak megtartatni és pedig teljes napi elfoglaltság mellett. A tanfolyam befejeztével a hallgatók vizsgát tesznek és annak eredményéről bizonyítványt kapnak. *Jelentkezési határidő 1931. január hó 10.* A tanfolyamra jelentkezni lehet személyesen vagy írásban, 15 pengő beiratási és tandíj egyidejű befizetése mellett, Kamaránknál, (Kecske-mét, Rákóczi-út 17—19.), vagy az említett Ipariskolánál Szegeden. A hallgatók kedvezményes elszállásolásáról és ételmezéséről — *saját költségükre* — gondoskodni fogunk. Közös lakás igénybevétele az egész időre négy pengő fizetendő.

Mindezekon kívül a folyó év telén, a lehetőséghez képest be fogjuk járni a mezőgazdasági bizottságokat, gazdasági egyesületeket és gazdaköröket, mely alkalommal összehívandó gyűlések keretében akarjuk tájékoztatni a gazdaközönséget Kamaránk minden mozgalmáról s egyszersmind feljegyezzük megfelelő orvoslás céljából a gazdák részéről felmerülő panaszokat és sérelmeket. Ugyancsak célul tűztük ki, hogy a gazdasági termények jobb értékesítésének előmozdítása céljából meglátogatjuk a Budapest környékén levő községeket és igyekezni fogunk a helyszínen nyert tapasztalatok alapján, a Budapest Gazdálkodók Egyesületével karöltve a főváros ellátását megszervezni.

Mezőgazdasági bizottságok.

Az október és november hónapokban megtartott mezőgazdasági bizottsági ülésekről számolunk be. Hogy két hónap alatt csak öt mezőgazdasági bizottság tartott ülést, azt a gazdaközönség nagy elfoglaltságának kell tulajdonítani; azon reményünknek adunk azonban kifejezést, hogy most már a sürgős munka megszüntével a mezőgazdasági bizottságok nagyobb tevékenységet fognak kifejteni. Figyelmükbe ajánljuk, hogy legközelebbi üléseiken őszi közgyűlésünk tárgyával foglalkozzanak. Közgyűlésünk lefolyását lapunk e számában ismertetjük; az azon elhangzott felszólalások és előterjesztett javaslatok nem csak a mezőgazdaság mai helyzetét tárják elénk, hanem sok mindenben útmutatással is szolgálnak, hogy gazdatársadalmunk a mai viszonyok között mit tegyen.

Evvel kapcsolatban meg kell emlékeznünk a lapunkban havonta közölt helyzetjelentésekről is. Ezeket a jövőben sokkal részletesebben szándékozunk közölni, hogy olvasóinkat a gazdasági helyzetről, Kamaránk egyik-másik vidékén valamely gazdasági ágban elért eredményekről, gazdatársadalmi mozgalmakról tájékoztatva egyúttal a mezőgazdasági bizottságoknak is anyagot szolgáltatassunk, hogy a helyi viszonyaiknak megfelelő eszméket felkarolják. Helyzetjelentéseinkre nézve megjegyezzük, hogy azok adatait a mezőgazdasági bizottsági ülések jegyzőkönyveiből, továbbá a Kamaránk működését szívesen támogató mezőgazdasági bizottsági elnökök és levelezőink havonta küldött tudósításaiból merítjük. Ezekből állítjuk össze az egész Kamaránk területére kiterjedő összefoglaló jelentést, amelyet az Országos Mezőgazdasági Kamarának küldünk meg, hogy az összes Kamarák jelentéseiből az egész ország mezőgazdasági helyzete megállapítható legyen. Ez azt a célt szolgálja, — eltérően a földművelésügyi minisztérium által kiadott jelentéstől, mely főleg a vetések állásáról, terméskilátásokról és termés-eredményeikről számol be, — hogy a gazdatársadalom tevékenységéről, helyzetéről, a közgazdasági jelenségekről, a gazdaközönség bajairól és kívánságairól nyújtson tájékoztatást, a Kamaráknak a mezőgazdaság és a gazdatársadalom érdekében való működésében irányt mutasson. Magától érthető, hogy mennél több és jobb a tudósítás, annál tökéletesebb a jelentés; kérjük tehát a mezőgazdasági bizottságokat és azok elnökeit, hogy üléseik jegyzőkönyveinek közlése és tudósításaik megküldése által támogassanak. Nem mulaszthatjuk el, hogy most az év befejeztével mindazoknak a mezőgazdasági bizottsági elnököknek és tudósítóinknak, akik szakszerű és rendszeres tudósításaikkal a vázolt cél érdekében közreműködtek, köszönetünket fejezzük ki. Ezek után áttérünk a mezőgazdasági

bizottsági ülések ismertetésére:

*

Makó város mezőgazdasági bizottsága folyó évi október hó 31-én tartotta ülését. S. Bálint György felsőházi tag elnöklete alatt; Kamaránk részéről Szabó Lajos főtitkár vett részt az ülésen. Kamaránk erre vonatkozó körlevelére való hivatkozással elnök felhívja a gazdákat, hogy a mezőgazdaság jövedelmezőségének az árak, különösen a gabonaárak leromlásából eredő csökkenése alapján el ne mulasszák rögzített jövedelemadójuk felmondását és ezúton az adó leszállításának kérelmezését. Ugyancsak Kamaránk kezdeményezésére foglalkozott a mezőgazdasági bizottság a vadászati haszonbérletekkel, a tűzbiztosítás propagálásával, a tél folyamán rendezendő gazdasági előadásokkal. Nagy Ernő mgb. tag arra vonatkozó felszólalására, hogy a városi képviselőtestület egy határozatánál, mely gazdaérdeket szolgált, mellőzte a mezőgazdasági bizottság véleményének előzetes kikérését: az ülésen jelen volt dr. Nikelszky Jenő polgármester kijelentette, hogy a jövőben minden hasonló ügy a mezőgazdasági bizottság előzőleg való meghallgatása után kerülhet a képviselőtestület elé. (Ezt minden mezőgazdasági bizottságnak figyelmébe ajánljuk). Ugyancsak Nagy Ernő indítványára elhatározta a bizottság, hogy kéressel fordul a földművelésügyi minisztériumhoz, hogy külföldi lóvásárlók a közvetítés elkerülésével a körzetbe tartozó Mentelepek révén szerezzék be szükségletüket. Elfogadja a bizottság Diós Imre mgb. bizottsági tagnak indítványát, hogy a közmunkánál tapasztalható kirívó ellentétek kiegyenlítése érdekében lépjen közbe a bizottság. Például hozza fel, hogy egy kisbérlet két ló után 25 pengő közmunkavállalást fizet, egy nagyobb ház után pedig csak 6 pengő a közmunkavállalás. Határozathozatal nélkül tárgyalta a bizottság a belföldi fogyasztásra kerülő gabonának árstabilizálására vonatkozó tervezetet, amely tárgynál Szabó Lajos, Kamaránk főtitkára az egyöntetű típusú búzafajták termelését ajánlja. Ismertetésre kerül a hagyma termeléséről és értékesítéséről összeállított kimutatás, mely szerint a Makó területén az 1930. év folyamán 1779 kat. holdon termelt 113.856 q. hagyma termelési költsége a földhaszonbérrel együtt 600.405 pengőt tesz ki és evvel szemben a termés csak 227.712 pengőért értékesíthető, tehát pénzben és munkában 372.693 pengő a veszteség. A gabonajegyrendszer körül felmerült vita után a bizottság többsége a kormány ezen intézkedése iránt helyeslését fejezi ki, azután elfogadta a Kis János bizottsági tag azon indítványát, hogy előterjesztés teendő, miszerint bérbeadott földek-nél az aszály következtében elengedett adók a bérletet illessék. A továbbiakban hozzájárult a bizottság az elnökségnek indítványához, mely a külterületi gazdaszervezetek időnkénti meglátogatását és ott a különféle gazdaságok megállá-

pítását javasolja, végül elfogadja Szemes János javaslatát, hogy a bizottság tegyen lépéseket az iránt, hogy az aszály miatti tengerihiány pótlására a tengeribehozatal fuvarmésékléssel megkönnyíthessék és a túl magas közadók csökkentesének.

*

Rákospalota megyei város mezőgazdasági bizottsága november 10-én tartott ülést. A tejértékesítés mai helyzete, a tejvizsgálatok díja, a lóversenyek által a mezőgazdaságnak okozott károk, a mezőrendői díjak és az OFB parcellázásának vizsázásai képezték az ülés tárgyait.

*

A Kamara legutóbbi igazgatóválasztmányi ülése elhatározta, hogy a legintenzívebb érintkezést vesszük fel a mezőgazdasági bizottságokkal. Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató el is indult ebben az irányban és az első ilyen gyűlés november hó 29-én volt Baján, ahol a vármegyei és a városi mezőgazdasági bizottság tartotta ülését. — vármegyei bizottság elnökének elfoglaltsága miatt — a városi mezőgazdasági bizottság elnöke, dr. Knézy Lehel elnökle alatt. Megjelentek ottan a vármegye részéről Balku Gyula főispán, Szabovljevits Dusán alispán, Körmeny Péter gazd. főfelügyelő, továbbá a tagok közül Gugánovits Máté, dr. Sauernborn Károly és Schweipert alelnök, Éberhardt István a Kamara alelnöke, Reiser Antal városi gazdasági tanácsnok, Medveczky Károly m. kir. gazd. főtanácsos, Szepessy József szőlészeti és borászati főfelügyelő és a tagok közül többen.

Körmeny Péter gazdasági főfelügyelő tájékoztatta a gyűlést a mezőgazdasági bizottság téli programjáról, az előadásokról, kiállításokról, a mezőgazdasági akcióhitelekéről, vetőmagkiosztásról, stb. A bejelentések kapcsán különösen a gyümölcstermelést illetőleg indult meg élénk vita, ahol nagyon értékes felszólalások hangzottak el, különösen Gúganovits Máté mondotta el 30 esztendő gyakorlati tapasztalatait a szőlőtermelés és a gyümölcsfa helyes megválasztása és ápolása ügyében. Elhatározta a bizottság, hogy egy rövid kis ismertető füzetet ad ki ezekről a kérdésekről és a vármegyében terjeszteni fogja. Medveczky Károly különösen azt tette szóvá, hogy a háziipar elkerül a földművelésügyi minisztériumból és javaslatára a bizottság ezirányban felterjesztést tesz és kéri annak továbbra is a földművelésügyi minisztériumban leendő megtartását. Érdekes vitát idézett elő Sauernborn Károly indítványa, aki a jugoszláv tengeri beözönléséről tett előterjesztést. Javaslatára a bizottság felkéri a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarát, hogy ezirányban a kormánytól tiltakozását jelentse be.

Dr. Gesztelyi Nagy László előadásában különösen azokat az utakat és módokat jelölte meg, amelyek a mai nehéz helyzetben a gazdák szá-

mára némi lehetőséget nyújtanak a boldogulás felé. Szól különösen a baromfityenyésztésről, a tejértékesítésről, a gyümölcstermelésről, különösen a szőlő kivétel állandó emelkedéséről, mely arra kényszeríti a gazdaközönseget, hogy a csemege-szőlőtermelés felé igyekezzenek sürgős lépéseket tenni. Szepessy József különösen a bolgár, jugoszláv és görög szőlőnek Kelebián át folyton emelkedő exportját említette meg és hangsúlyozta, hogy a nagy konkurrenciával szemben mindent el kell követnünk, hogy le ne maradjunk.

*

Kiskunhalason november hó 30-án tartott ülésen Dr. Tegzes Károly elnökle alatt igen nagy számban vettek részt a gazdák, ahol megjelent Fekete Imre polgármester is. A gyűlésen Medveczky Károly nagyon értékes előadást tartott az Alföld problémáiról. Hangsúlyozta a kartelek garázdálkodását, amelyek a gazdaközönség boldogulásának a legnagyobb akadályai. Utána dr. Gesztelyi Nagy László tájékoztatta a gazdaközönseget a mai gazdasági helyzetről és jelölte meg azokat az utakat, amelyek mellett a kisebb termelési ágak erősebb forszírozásával a gazdaközönség magán segíteni tud. Hangsúlyozta Kiskunhalas nagy jelentőségét az ország déli részén és rámutatott arra, hogy a város szorgalmas népében, fejlődésében és a hatalmas gyümölcs- és szőlőterületeiben nagy erő ejlik, amelyek Halast predesztinálják arra, hogy központja legyen egy nagy termelési és értékesítési területnek. Utána dr. Borbás Imre szólalt még fel, ezenkívül Széll Sándor, Török István, Nagypál Ferenc, akik egy-egy fájdalmas gazdapanaszt hoztak elő.

*

Szegeden december hó 14-én volt a mezőgazdasági bizottság népes ülése Kiss Ferenc nyug. miniszteri tanácsos elnökle alatt. Az ülésen szóba került az a panasz, hogy a tanyákon a vadházasságok és a törvénytelen gyermekek szaporodnak és pedig azért, mert a hadiözvegyek, ha férjhez mennek, elvesztik hadisegélyüket, míg ha egyszerűen csak összeállnak, úgy továbbra is hadisegélyt élvezhetnek. Elhatározta a bizottság, hogy illetéks helyen ezirányban eljár. Obermayer Ernő kir. fővegyész előadása alapján szóba került a paprikatermelés, feldolgozás és értékesítés mai súlyos helyzete. Rendkívül értékes és komoly előadás keretében fejtegette az akadályokat, a nehézségeket, amelyek részint helybeliek, vagyis a termelő közönységben rejlő, részben pedig rajtunk kívül eső okok eredményei. Az előadó rámutatott az orvoslás módozataira és megjelölte az utakat, amelyek igénybevitelével ezen a helyzeten segíteni lehet. A vitában többen vettek részt, így Kórom Mihály, Vámosy Mihály és mások, majd dr. Gesztelyi Nagy László igazgató hangsúlyozta, hogy milyen módon lehet a helybeli és a kormánytól függő kérdésekben a pap-

rikatermelő gazdaközönség javára intézkedéseket tenni.

A következő pont a szegedi kisbérlok helyzetének ismertetése volt, amelyet Vámosy Mihály, gazd. intéző tárgyilagos, higgadt és mindenki által megérthető adatokkal támogatva, mutatott be. Előadásából megállapítható, hogy igen nagy mértékben tendenciózan tárgyalatik ma ez a kérdés, mert tény, hogy az utolsó 3 esztendőben Szeged városa olyan kedvezményeket, lehetőségeket juttatott a bérloközönségnek, melynél tovább már nem mehet. A határ azon részén vannak hibák, ahova nem szegedi, hanem Csongrád megyei, sőt azon túl levő különböző gondolkodású, érzelmű és hajlamú emberek bérelték ki a földeket a nagy konjunktura idején, amelyet természetesen ma tartani nem tudnak és pedig nem a bérek magassága, hanem eszközeik elégtelensége miatt. Megállapította a bizottság, hogy a város ebben az irányban igen jelentős áldozatot hozott, a sérelmeket orvosolta és megjelölte a fejlődés útját. Ugyanezzel függ össze az is, hogy külön intézőket tart az alsó és felső tanyákon a bérlok irányítása és támogatása érdekében.

A homoki gazdálkodás fellendítése érdekében irányuló akció kapcsán dr. Gesztlyi Nagy László igazgató bejelentette, hogy a Kamara a szalmatrágyázást Szeged határában is több kísérlet formájában kívánja beállítani, hogy ez által elterjessze és megkedveltesse ezt a gazdaközönséget.

November havi helyzetjelentés Kamaránk területéről.

Az időjárás november hóban kedvező volt a mezőgazdaságra; egy pár gyenge éjjeli fagy kivételével állandóan enyhe idő volt, elegendő, de nem túlsok csapadékkal. Elősegítette az őszi vetések fejlődését, lehetővé tette az elmaradt mezőgazdasági munka, u. m. répaszedés, szántás, szőlőtakarás, stb. elvégzését; a trágyahordást helyenként a felázott talaj hátráltatta. Az időjárás alkalmas volt a kertekben a tavaszi munka előkészítésére, jól lehetett a fák tisztogatását végezni. Földeáki jelentés szerint több gazdaság már most, őszkor kiültette a dughagymát. Elemi csapásnak számítható a Kamaránk területén november 23-án nyugat-keleti irányban átvonult szélvihar, mely elég sok kárt tett, különösen épületekben, ezenkívül szalmakazlakat, szénaboglyákat szórt szét és sok fát döntött ki. Kecskemét, Szentes, Hódmezővásárhely irányában haladt; szerencsére csak egy szélrohamból állott és csak rövid ideig tartott, mert ha ismétlődik, vagy tovább tart, kiszámíthatatlan károkat okozott volna a már megfagyatott tetőkben és összerakott takarmányokban.

Az őszi vetések állása általában igen jó. A

vetések jól keltek, szépen fejlődnek és kellően bokrosodnak, csak egy-egy helyen tapasztalható, hogy a korai vetésű rozskok az augusztusi és szeptemberi szárazság miatt helyenként ritkák, s főképpen a szélhordta homokon foltosak, máshol rovarkárok észlelhetők és pedig bagolypille és futrinka által okozott kár, néhol a drótféreg lépett fel, egyes helyeken egér-kár van, különösen a lucernásokban. Az őszi kalászosok vetésterületében a múlt évihez képest nem igen van eltérés; egyrészt, mert a gazdák a megszokott vetésforgóhoz ragaszkodnak, vagy nem tudják, hogy az eddig termelt növények helyett mit vessenek, másrészt bíznak benne, hogy talán csak lesz valami javulás a gabonaneműek árában.

Az állattenyésztéssel kapcsolatban leginkább a tejértékesítés kérdése és a hízalás esélyei foglalkoztatják a gazdaközönséget. Megállapítható, hogy a sertéshízalás egyrészt a gyenge tengeri-termés, másrészt a hízott sertés árának esése következtében némileg visszaesett. Azonban mind a két kérdésben vidékenként, sőt egyének szerint is eltérőek a vélemények. Erre vonatkozó jelentéseink közül csak például hozzuk fel, hogy a kécskei jelentés szerint a mai tengeri- és sertésárak mellett a hízalás kifizeti magát, ezzel szemben a makói jelentés azt mondja, hogy a hízalási hitellel eszközölt hízalás ráfizetéssel járt. Láthatjuk tehát, hogy egy-egy gazdasági ág jövedelmezősége a helyi viszonyoktól is függ, ezenkívül valamely gazdaság berendezkedésétől és nem csekély mértékben a gazda egyéniségétől is. Tehát úgyszólván lehetetlenség általános tanácsot adni arra nézve, hogy mit termeljünk, mi fizeti ki magát a mai viszonyok között a legjobban. Így vagyunk a tejtermeléssel is. Tahitótfaluban a tejgyűjtő 16 fillért fizet a tejért, a Tápiószentmártonban most alakult tejszövetkezet ab Budapest 20 fillért kap érte, Nagykőrösön 16—20, Kisteleken 20—26, Szentesen 20—24 filléren lehet értékesíteni, míg Garán (Bácsmegeye) csak 10—12 filléres ár érhető el. Egyik helyen tehát jövedelmező a tejtermelés, máshol épen csak meghozza a költséget, — ami azonban, a trágyatermelést is tekintetbe véve, már haszonnak mondható, — néhol pedig egyáltalában nem fizeti ki magát; ilyen helyre természetesen nem lehet a házi szükségletet felülhaladó tejtermelést ajánlani, hacsak szövetkezés útján, vagy hússertés-tenyésztés létesítésével nem adjuk meg a jobb tejértékesítés lehetőségét. De még azt sem lehet pontosan megállapítani, hogy milyen árnál kezdődik a tejtermelés jövedelmezősége, miután ennek kulcsa is a helyi körülményekben rejlik. Hasonló a helyzet a kereskedelmi növények termelésénél. E téren a panasz tárgya az, hogy a nyersanyagot feldolgozó gyárak csak bizonyos területekre korlátozzák a termelést, helyenként ezt is redukálni szándékoznak és a megállapított árból is különféle címeken levonásokat eszközölnek.

Egy gazdátársunk véleménye szerint ma legjobban a tojástermelés fizeti ki magát; a mai 15 filléren felüli tojás-árak mellett ez kétségbe nem vonható, de kérdés, hogy ez az ár meddig tartja magát. Mindenesetre a baromfitenyésztés az eddigi tapasztalatok szerint jövedelmező gazdasági ág, amit különben a tenyésztés fellendülése is igazol.

Határozottan jövedelmező termelési ágnak mondható a gyümölcstermelés, amelynél minden valószínűség meg van arra nézve, hogy a mai értékesítési lehetőségek nem változnak, sőt javulni fognak. Amint már előbb említettük, a november 23-iki szélvihar sok gyümölcsfát kidöntött, ezenkívül a nyári szárazság következtében nagyon sok fa kiszáradt. Örvendetes jelenség azonban, hogy a gyümölcstermelés gazdasági értéke mind nagyobb megértésre talál és az e téren kifejtett propaganda és állami támogatás megfelelő eredménnyel jár. Még csak a rendszeres faápolás és általános védekezés iránti fokozottabb felkeltésére és kifejlesztésére van szükség és ezenkívül az értékesítés lehető előmozdítására. Különösen fontos a védekezés, mert az idei év tapasztalatai szerint is kevés volt a jó gyümölcs, ami ha nem is teljesen, de mégis sokban a kellő védekezés hiányának tudható be. Ebből kifolyólag már most, a tél elején gyümölcsből nagyon kevés készlet van, így tehát nem csoda, hogy a szükségletet behozatallal kell pótolni. Megjegyzendő, hogy a gyümölcstermelés, még inkább mint bármely más termelési ág, csak ott lehet jövedelmező, ahol a talaj erre alkalmas és ott is csak a helyi viszonyoknak megfelelő fajokat és fajtákat termelünk. A szorosan vett gyümölcstermeléssel ellentétben annál kedvezőtlenebb helyzetben van a szőlőtermelés, helyesebben a bortermelés. A csemege-szőlő, vagy étkezésre alkalmas szőlőfajták értékesítési lehetőségei elég jók és szerencsés volt, aki termését mint szőlőt tudta értékesíteni, mert a bornak az értékesítése ma nehéz dolog, amennyiben nemcsak alacsony az ár, hanem ilyen árak mellett is alig van kereslet. Ceglédi jelentés szerint a borpiac lanyha, 18—24 filléres árak vannak, kivételesen egy kiválóan erős, 15 Malligand fokos tételért 32 fillért fizettek exportra. Késkén mintegy 50—60 ezer hl. a borkészlet, minősége általában jó, mégis az újborok 10—14 filléres árban kelnek el; a legjobb minőségért sem lehet 20—24 fillérnél többet kapni. Bácsalmáson a bort Malligand fokonként 1.2 fillérért veszik. A nyomott árak mellett is a gazdák kénytelenek boraikat eladni, mert pénzre van szükségük.

Az értékesítésnek általában az alacsony árak mellett még az a nagy baja, hogy — amint már többször is említettük — az árak folytonos változásnak vannak kitéve, ami minden előre való számítást lehetetlenné tesz. Erre a kö-

rülményre jellemző pld. a paprikatermés, illetve értékesítésre vonatkozó következő megállapítás: a paprika-exportőrök azt állítják, hogy a külföldi piacokon a magyar paprika igen nehezen bírja a versenyt a spanyollal és pedig nemcsak a magasabb ára miatt, hanem főleg az árak folytonos, úgyszólván piacról-piacra változó ingadozása miatt is, ami lehetetlenné teszi a külföldi kereskedőnek a reális számítást, ezért azután nem foglalkoznak szívesen a magyar paprikával. — Mindeme bajok ellen a gazda csak úgy veheti fel a küzdelmet, ha folyton éber figyelemmel kíséri a gazdasági helyzetet és a lehetőség szerint alkalmazkodik hozzá, de valamely jövedelmezőnek mutakozó termelési ágra igen nagy ovatossággal, csak fokozatosan térjen át, a mellett azonban gazdaságát a rendes mederben folytatva, arra törekedjék, hogy azt tökéletesítse és mindannak, amit termel, a minőségét javítsa.

Jelentéseinkből megállapíthatólag nehezzé teszi a gazda helyzetét, hogy kiadásai beszerzésekre, kamatra, adóra, stb. változatlanok, a jövedelem viszont a gyenge termés és az alacsony árak következtében kevesebb, amiből önként következik, hogy a pénzügyi viszonyokra általános a panasz, mindig nehezebbé válik a megélhetés és az anyagi egyensúly fenntartása. Ez ellen csak az igények leegyszerűsítésével és a munka fokozásával lehet védekezni. Ugyanazon területen többet és főleg jobbat kell termelni, amit elsősorban csak jobb munkával lehet elérni. Régi, de ma is helytálló gazdaközmondás: „Keveset markolj, de azt jól megszorítsd, — ne a földet, de a munkát szaporítsd”. Amint látjuk azonban, nagyon sok gazda a föld szaporítására törekedvén, drágán és drága hitellel vásárolt földet és most nagy kamat és csökkent jövedelmezőségből kifolyólag nem tudja megtartani. Ez az oka, hogy olyan sok föld kerül kényszereladásra és ennek alapján hangoztatják annyit a földárak katasztrófális esését. Pedig helytelen a túlzás, mert az előforduló csekély ingatlanforgalomból, különösen pedig a kényszereladásokból még nem lehet kimondani az ítéletet és ami a kényszereladásokat illeti, árverésen még a jó békevilágban is potomáron vásároltak. Azt is tekintetbe kell venni, hogy a kedvező viszonyok idején, néhány évvel ezelőtt túl magasra szöktek a földárak, tehát egy bizonyos fokú visszaesés indokolt. Az tagadhatatlan, hogy a mezőgazdaság jövedelmezősége csökkent, ennek tehát természetes folyamánya, hogy a jövedelem alapját képező tőke, vagyis a földbirtok értéke is leszállott. Ennek lehet országos közgazdasági jelentősége, befolyással van esetleg a gazda hitelképességére is, de a valóságban a földár a hivatásos gazdát, akinek léalapja a föld, nem befolyásolhatja. Az a lényeg, hogy a gazda a földjébe fektett munkájának bérét megkapja és ez által megélhetését biztosítsa. A munka tehát minden gaz-

dálkodásnak első és legfőbb tényezője és pedig a kellő időben és jól végzett munka. Ezt nem lehet megvonni a földtől és gazdáink ezt nem is teszik. Emlegetik ugyan, hogy a mostanában sokat hangoztatott munkanélküliségnek az az oka, hogy a gazdák amit lehet, maguk végeznek, kevesebb napszámot alkalmaznak, kevesebb cselédet tartanak. Ez azonban nem egészen így van, uradalmak pld. egyáltalában nem redukálták munkás- és cselédszükségletüket. A valóság abban áll, hogy a gyengébb termés betakarításához kevesebb munkásra volt szükség, a részmunkások is kevesebbet kerestek és ennél fogva a munkások nem tudtak annyit keresni, hogy abból a téli munkaszünetben meg tudjanak élni, már azért sem, mert a megélhetés drágább, különösen az élelmezésen kívüli szükségletek ára nincs

arányban a természetbeni keresettel. A téli munkanélküliség azelőtt is megvolt, de megvolt a télire való is, most ez hiányzik, ezért kell a munkanélkülieknek munkát teremteni. Jelentéseink szerint mindenütt, ahol erre szükség van, az állam, a községek, a városok és a társadalom minden lehető megtesznek, hogy a rászorulóknak munkához jussanak. Adózás és önkéntes adakozás útján teremtik elő a szükséges pénzt; a csanádvármegyei, mezőkovácsházi járásban pld. a 10 holdon felüli birtokok e célra 40 filléres holdankénti hozzájárulást vállaltak. A rendelkezésre álló pénzből mindenütt közmunkákat végeztettek, úgy városokban, mint vidéken főleg utakat készítenek és javítanak. Az áldozat tehát nem hiábavaló, adakozók és dolgozók egyaránt hasznát veszik.

Növénytermelés.

Rovatvezető: Szabó Lajos kamarai főtitkár.

A futóhomoktalajok okszerű javítása.

Lapunkban már több ízben foglalkoztunk a futóhomoktalajok feljavításának fontos kérdésével, mert a kamara nagy súlyt helyez arra, hogy a körzetében elterülő nagy kiterjedésű, gyenge minőségű futóhomoktalajok is alkalmassá tessenek a mezőgazdasági művelésre és így a jövedelmet hozó talajok sorába iktathatók legyenek.

Sajnos, — futóhomoktalajaink legnagyobb részén ma még mindig kezdetleges gazdálkodás folyik, ami kellő jövedelmet nem hoz és a rendszertelen gazdálkodás a gyenge minőségű homoktalajok igen nagy részének teljes kimerüléséhez vezet.

A futóhomok pedig nem háládatlan talaj, ami, ha azt okszerűen javítjuk, a befektetett munkát és költséget rövidesen megtéríti. Természetes, hogy a javítás máról-holnapra nem történhetik, ez időt igényel, de a jövedelmet biztosan meg hozza.

A futóhomoktalajok televényben (humusz), foszforban és nitrogénben rendkívül szegények, tehát gyenge termőerejűek, vízszegények, hogy úgy mondjuk, szomjasak. Ezért elsősorban a talaj televénytartalmát kell növelnünk, hogy fokozzuk vízfelfogó képességét, hogy az alföldön uralkodó nagy szárazság idején is el tudja látni a szükséges vízmennyiséggel a növényzetet. Fokozunk kell táplálóanyag tartalmát, amit okszerűen alkalmazott műtrágyákkal érünk el.

A talaj televénytartalmát rendszerint istállótrágyával pótoljuk. Tekintettel azonban erősen lefogyott állatállományunkra, nem tudunk elegendő istállótrágyát termelni s ennek hiányában nem tudjuk kellőképpen pótolni a futóhomoktalajok televény tartalmát. Éppen ezért oly talajjavító el-

járásokról kellett gondoskodni, amelyek segítségével a futóhomoktalajok televény tartalma csekély költséggel pótolható. Ez az eljárás a szalmatrágyázás.

A Magyar Róna folyó évi júliusi számában részletesen ismertette a szalmatrágyázás jelentőségét, aminek főkélléke az, hogy a szalmát korán, legalább két hónappal a vetés előtt szántsuk a talajba és adjuk hozzá a korhadást elősegítő mésznitrogén műtrágyát.

A szalmatrágyázást végezhetjük a nyár és az ősz folyamán olyképen, hogy a vetemény lekerülte után a talajra teregezzünk el azonnal 15 q szalmát, pelyvát, vagy töreket és az elteretett szalmára szórjunk kat. holdanként 18 százalékos mésznitrogénből 60 kg-t, 20 százalékosból 50 kg-t a szalmával együtt szántsuk középmedyen a talajba. A mésznitrogént előzőleg keverjük össze száraz homokkal, mert így a kiszórás könnyebb lesz. A futóhomoktalajok rendszerint káliszegények is s ezért igen ajánlatos, hogy a kálitrágyát a mésznitrogénnel egvidejűleg adjuk s így a mésznitrogént a kálissóval, amiből egy kat. holdra 50 kg. szükséges, keverjük össze s így szórjuk a szalmára.

A mésznitrogén vegyi bomlása következtében a szalma gyorsan korhadásnak indul, a korhadást előidéző baktériumok a korhadó anyagban feltárlják a növények által felvehető tápláló anyagokat s így a talajt tápláló anyagban gazdagítják. A foszorsavtrágyát a vetés előtt adjuk. A szalmatrágyázással, ha azt műtrágyaadagolással kapcsolatosan eszközöljük, tökéletesen pótoljuk a jó istállótrágyát. Egy kat. hold gyenge minőségű, vagy futóhomoktalajra szükséges tehát 15 q szalma, 100—150 kg. foszorsav, 50 kg. káli és 50-60 kg. mésznitrogén műtrágya.

Tavasszal a szalmatrágyázást csakis a későn vetendő vagy ültetendő növények alá adhatjuk. Tavasszal a szalmatrágyázást február végén, március hó elején kell megkezdeni, amidőn már a talaj elegendő meleg a baktériumok elszaporodása miatt.

A műtrágyadagolást tavasszal is éppen úgy eszközöljük, mint az őszi szalmatrágyázásnál, vagyis a szalmára a beszántás előtt szórjuk rá a mésznitrogén és káli műtrágyát, míg a foszforsav műtrágyát közvetlen a vetés előtt alkalmazzuk.

A talajba szántott szalma növeli a talaj televénytartalmát s a talajréteg megköti a nedvességet, ami hólé, eső és harmat alakjában került a talajba és ellátja a növényzetet a szükséges nedvességgel akkor is, amidőn a száraz, forró időjárás következtében a nem szalmatrágyázott homokon a nedvesség hiányában már kisé a növényzet.

Tehát a műtrágyázással kapcsolatos közvetlen szalmatrágyázással pótoljuk az istállótrágyát, sőt nagyobb értékű anyagot adunk így a talajunknak, mint a rosszul kezelt s a szél és a nap heve által kiszáritott, gyenge minőségű istállótrágyában.

A gyenge minőségű és futóhomoktalajunkat tehát szalmatrágyázzuk, az istállótrágyát pedig használjuk fel a jobb és kötöttebb talajainkra.

A futóhomok-szántóföldekbe kat. holdanként 15 q szalmánál többet ne adjunk, mert a nagyobb mennyiséget a futóhomok száraz tulajdonságánál fogva nem tudja kellőképpen elkorhasztani. Inkább 2 évenként ismétéljük a szalmatrágyázást, mert ezzel az eljárással javítjuk meg leghamarább. Hasonlóképpen javíthatjuk a szőlők talaját is a szalmatrágyázással, itt azonban már nagyobb mennyiségű szalmát, 20—30 q-át adhatunk egy kat. holdra, olykép, hogy takarás után a szalmát behordjuk a sorok közé és rászórunk 200 kg. foszforsav trágyát, 100 kg. kálisó és 100 kg. mésznitrogén műtrágyát s a szalmával együtt beássuk a talajba. Amennyiben szuperfoszfátot használunk, úgy legcélszerűbb, ha összezl csak a mésznitrogént és kálit adjuk és tavasszal a nyitás után szórjuk el a szuperfoszfátot, mert a szuperfoszfát a mésznitrogénnel nem keverhető össze. Ily mennyiségű szalmatrágyával és műtrágyával egy jó istállótrágyázást pótolunk.

Évek óta folytatok a futóhomokterületen szalmatrágyázással kísérleteket s az elért eredmények igazolták, hogy ezzel az eljárással javítható meg legolcsóbban és leggyorsabban a gyenge minőségű homoktalaj. A javítási eljárás nem is oly költséges, nem is túl nagy befektetést igényel és mégis tekintélyes jövedelmet hoz.

A szalmatrágyázásnál okvetlenül adagolni kell a műtrágyákat is, mert ha csak szalmát adunk, akkor pótoljuk ugyan a talaj televénytartalmát, növeljük vízfelfogó képességét, de az első évben csökkentjük az amúgy is csekély táplálóanyag-tartalmat, mert a sovány talajban, hogy a szalma el-

korhadjon, a baktériumoknak, amelyek szalmán élnek és a szalmával kerülnek a talajba, nagy mérvű szaporodása következik be és a szervezetük felépítésére elvonják a talajban lévő s a növények által felvehető csekély mennyiségű könnyű nitrogént. Hasonlóképpen bánnak el a talaj csekély foszforsav és káli táplálóanyag tartalmával és ennek következtében a növények fejlődése az első évben sokszor gyengébb lesz. Ha tehát a szükséges műtrágyákat is adagoljuk, akkor a baktériumok a műtrágyákból veszik el a szervezetük felépítéséhez szükséges tápláló anyagot. gyorsan szaporodnak s a szalma gyors korhadását idézik elő anélkül, hogy a talaj táplálóanyag-készletét csökkentenék, sőt az elkorhadási folyamat következtében a szalmában lévő foszfort, kálit, nitrogént feltárják s a talajban lévő tápláló anyag és a növényi korhadékból származó tápláló anyag, valamint a műtrágyában adott tápláló anyag a talaj termőképességét fokozza és a növényzet fejlődését hamarosan elősegíti.

(Folyt. köv.)

Mi hátráltatja a szántóföldi takarmánytermesztés elterjedését?

Az Alföld takarmánytermesztése sok kívánnivalót hagy maga után. Szántóföldi takarmánytermesztés jóformán alig van, ami állatállományunk létszámának kedvezőtlen és folyton csökkenő alakulásában és annak jórészt silány minőségében jut kifejezésre.

Ahol a rét és legelő megfelelő viszonyok (csapadék, talaj, stb) folytán elegendő és egyenletes takarmányozást tud biztosítani, ott a szántóföldi takarmánytermelésnek nincs oly nagy jelentősége. Annál jobban érezhető a hiánya nálunk ahol a meleg, száraz nyár már júniusban lepörköli a legelőket, a rétek pedig anyaszénán kívül sarjút teremni legtöbbször nem tudnak.

Az alföldi gazdának tehát, hogy állatainak takarmány szükségletét egész évre biztosítsa, mesterséges szántóföldi takarmánynövényeket kell termelnie. Így nem érik meglepetések, nem áll be a takarmányozásban zökkenő, aminek áthidalása legtöbb esetben szalmával, polyvával és tengeriszárral történik, sajnos még az igényesebb és tejlő állatoknál is.

Hogy miért nem tudott és tud a szántóföldi takarmánytermesztés az Alföldön a kívánt módon elterjedni, annak egyik legfőbb okát abban jelölhetjük meg, hogy az állattenyésztésnek, mint üzemágnak az egész mezőgazdasági üzemre gyakorolt nagy fontosságát a gazdáknak sok része nem tudja felismerni. A háború alatt és után a magas gabonaárak mellett a gazda megtalálta számítását és nem törekedett az állatállomány szaporítására. Az állattenyésztés tudvalevőleg több munkát, szakértelmet, figyelmet és gondot kíván, mint annak a pár növénynek (kalászosok,

egy pár kapás) egyhangú termesztése, amiket évről-évre rendszeresen termelt, minden különösebb fáradozás és kockázat nélkül. Most azonban egyfelől e termények alacsony ára, másfelől a folytonos szemtermelés folytán a földek termőerejének csökkenése, ami a termények mai alacsony árával lépést nem tartó drága műtrágyákkal nem pótolható, végül az állatok és állati termékek jobb értékesíthetősége, kell hogy rávezesék gazdáinkat minél előbb arra a gondolatra, hogy az állattenyésztést minél jobban felkarolják. Ezzel lépést kell tartania a szántóföldi takarmánytermesztés mind nagyobb és nagyobb területen történő bevezetésének. Változatosabb lesz így a termelés, de egyúttal biztosabb is, mert a nagyobb állatállomány folyán több istállótrágya jut a földekre.

A takarmánynövények termesztésének felkarolását gátolja másodsorban az, hogy a kérdéses növényeket a kiskgazdák nem eléggé ismerik.

Az utóbbi években Szeged vidékén, a m. kir. Alföldi Mezőgazdasági Intézet növénytermelési kísérleti osztálya, a Duna—Tisza közén a Mezőgazdasági Kamara kiterjedt kísérletei folytán több — szép eredményt mutató, homokon jól diszló, szárazságot is jól tűrő, szóval viszonyainkhoz való — pillangós és nem pillangós takarmánynövény került be a mezőgazdasági kultúrába. E növények bevezetésével éppen azt a célt akarták megvalósítani a meghonosítók, hogy a gazda eddigi egyoldalú szemtermelő üzemébe a takarmánynövények kiterjedtebb termesztését vezesse be, mi által igényesebb és nagyobb számú állatállomány takarmányozását képes biztosítani. A hiba tehát ott van, hogy nem ismerik még általánosan ezeket a takarmánynövényeket. A gazdák egy része hallott már róla, de természetben még nem látta. Más része ismeri a növényt, esetleg termesztetni is tudná, de a feltakarmányozás módjával nincs tisztában. Például kimondja az első nap: Nem érdemes szöszösbükkönyt termelni, mert a tehén nem eszi meg. Holott két nap múlva, ha mást nem ad eléje, szépen megszokja s végül nagyon megszereti.

E bajon csak erős és kitartó propagandával lehetne segíteni. Meg kellene indulni az Alföld egész területén (különösen kiskgazdák körében) a takarmánynövények termesztése és használata bemutatásának, amit ott helyben szakszerű előadások kísérnének. E nélkül a fenti növények termesztésének kiterjedt felkarolására, földművelő népünknek az újításokkal szemben táplált bizalmatlansága miatt, nagyon sokáig várakozhatunk.

Egy másik jelentős akadály a vetőmag beszerzése. A gazdáknak — jól tudjuk — ma semmire sem telik, így vetőmag beszerzésére sem. Termését olcsó áron vesztegeti, viszont ha vennie kell valamit, köztük takarmánynövény vetőmagot, aránytalanul magas árat kell érte fizetnie.

A földművelésügyi kormány már a múlt év-

ben megkezdte a takarmányvetőmagvak kedvezményes áron való kiosztását. E mozgalomnak a jövőben még szélesebb alapon (gazdakörök révén) kell folytatódnia. Egyidejűleg rá kell nevelni gazdáinkat a magtermesztésre, hogy ha egyelőre másnak nem is, de jövőbeli saját szükségletére már maga termelje a vetőmagot.

Ha a fenti akadályok megszűnnek, a takarmánytermesztés kiterjesztése lehetővé teszi az állatlétszám emelkedését és annak minőségi javulását, aminek hamarosan be kell következni az Alföldön, mert csak így remélhetjük szántóföldi termésátlagaink emelkedését és a válság enyhülését, ami az egyoldalú kenyérmagtermesztés révén a gazdákat katasztrófával fenyegeti.

Somorjai Ferenc dr.

Vetőburgonya kiosztás. A földművelésügyi minisztérium burgonyatermelési hivatala az elmúlt évekhez hasonlóan a tavasszal ismét 5—600 vagont vetőburgonyát fog a gazdák között kiosztani. Azok a gazdaságok, amelyek maguk legalább egy vagont el tudnak ültetni, a vetőgumót saját választásuk szerint vagy termelési szerződésre a következő év tavaszán másfélszeres mennyiségben történő visszaadási kötelezettséggel, vagy a beszerzési árnak 1931. október 31-ig történő kamatmentes hitelezésével kapják. Termelési szerződés esetén a vasúti fuvar költség a hivatalt, kamatmentes hitel esetén pedig az igénylő gazdaságot terheli. Kistermelőknek az igénylést vagontétellel társulva közszégi előjáróság vagy gazdakör útján kell benyújtaniok. Kistermelők vagy a fentihez hasonló kamatmentes hitelre vagy előzetes készpénzfizetés ellenében kaphatják a vetőgumót. Készpénzfizetés esetén a vasúti fuvarköltséget a kistermelők támogatásaképpen a hivatal magára vállalja. Fajtaösszehasonlító kísérletek beállítására 5—6 fajtát 2—2 q-ás mennyiségben, egyszeri visszaadás kötelezettsége mellett is ad a hivatal, a vasúti fuvar is viseli, kiköti azonban ilyen esetben a kísérleti eredmények pontos közlését. Az igénylések a földművelésügyi minisztériumban székelő Burgonyatermelési Hivatal címére legkésőbb január közepéig küldendők be.

~~~~~

A DUNA-TISZAKÖZI KÖRZETI MEZŐGAZDASÁGI HITELSZÖVETKEZET

ELFOGAD BETÉ-
KET, FOLYÓSÍT
TELEKET ÉS KÖL-
CSÖNÖKET, ELÖ-
NYÖS FELTÉTELEK
MELLETT :---:

Talajtani közlemények.

Rovatvezető: Ráth Árpád vegyész-mérnök.

~~~~~

Kamaránk Talajtani Intézete.

Kielégítő növénytermelésre csak az a gazda képes, aki a kiindulási alpnak, a földnek a tulajdonságait, mi hiányzik belőle, milyen betegségben szenved esetleg, ami határt szab a termelésnek. A talajvizsgálat ad felvilágosítást és utasítást a hiányok megszüntetésére, a betegség gyógyítására és Intézetünknek az a célja, hogy vizsgálatai alapján oly tanácsokkal láthassa el a gazdát, hogy növénytermelése jövedelmezőbbé váljék.

A vizsgálathoz szükséges földminták vételére minden érdeklődőnek felvilágosítással szolgálunk. Jó és rossz részről és a mélyebb rétegekből vett minták díjszabásilag egy mintának számítatnak és vizsgálatuk 10 P. Vitézek és 10 holdon aluli gazdák 50 szzalékos kedvezményt élveznek. Öt mintán felül 20 százalék, 10 mintán felül 40 százalék kedvezmény jár. Ha Intézetünk személyesen vesz mintát felkérésre, úgy a vizsgálat még olcsóbb, költsége midőssze holdanként 30 fillér és a szakember utazási költsége, mely utóbbi költség, ha egy községben egyszerre többen kéri a talajvizsgálatot, azok között aránylagosan megoszlik.

Megvizsgált talajú egész gazdaságról térképet is készítt kívánatra Intézetünk, melyen az elemzési eredményeket maradandóan szemlélteti. Ezek a térképek értékes útbaigazítói a gazdának növénytermelése helyes és okszerű irányításánál. Ezek készítésének külön díja: 5 holdig 5 P, 10 holdig 10 P, 20 holdig 15 P, 50 holdig 20 P, 100 holdig 25 P, 500 holdig 50 P, 1000 holdig 100 P és e felett 200 P.

Trágya, műtrágya, rézgalic, víz, mész és bármely anyagvizsgálatra szintén rendelkezésére áll intézetünk a gazdának. A vizsgálatok alapján álló tanács és javaslat adása díjmentes.

Közgazdaság.

~~~~~

A reménység útjai.

Hogyan segíthetünk mai helyzetünkön?

Szólókivitelünk tanulságai.

A gazdatársadalom ezer sebből vérezve kiált a mélységből a szabadulás után. Érti az ország gazdasági nyomorúságának bajait, amik a rossz értékesítési viszonyok folytán szakadnak reá. Kereskedelmi mérlegünk mai adatai szerint már nem annyira a kivitel fokozására, mint a behozatal csökkentésére kell törekednünk, vagyis arra, hogy megakadályozzuk annak a közel 500 millió cikknek a behozatalát, amit részben itthon is elő tudunk állítani, részben nélkülözni, részben mással pótolni tudunk. Nem tudjuk megérteni, hogy miért kell nekünk zöldség, főzelék és gyümölcsből olyan nagy értéket behozni, aminek kiküszöbölésével az itthoni termés jobban volna értékesíthető? Nem értjük, miért kell nekünk a drága olasz és holland primőröket behozni drága pénzért, mikor pár nap, vagy pár hét múlva a magyar árú már teljes mennyiségben tudja a szükségletet kielégíteni?

De a gazdatársadalom az ország gazdasági nyomorúságán kívül a saját nyomorúságát is érzi. Ez jelentkezik különösen a hitel drágaságában, az ipari cikkek árának aránytalan voltában és főtterményeinek rossz értékesítésében.

A gazdaközönség e nehéz viszonyok között kényszerülve van új utakat keresni, új termelési ágakat választani és megélhetésének biztosítása végett új lehetőségeket teremteni a maga számára. Ez különösen olyan cikkekben áll előttünk, amelyekben a felvevő piacok még korlátlanok és amelyeket meg is tudunk itthon termelni.

Elég itt egynéhány ilyen szempontra rámutatni, amelyek ez állításunkat igazolják. Minden termelésnél azonban arra kell törekedni, hogy az az árú, amivel a piacot meghódítani, vagy azt megtartani akarjuk, elsőrendű minőségű legyen. Ezért vezette be Magyarország is, a külföldi álla-

— Nagy árleszállítással —

tesszük lehetővé, hogy gyümölcsfáit a rossz gazdasági viszonyok ellenére is

DENDRIN-nel

permetezhesse.

SOTOR hernyóenyv, **AMONIL** kénes permetezőszer is olcsóbb lett.

Gyártja: **KRAUSZ-MOSKOVITS EGYESÜLT IPARTELEPEK R.-T.**

Budapest, VIII. Örömvölgy-utca 8. **KÉRJE ÚJ ÁRLAPUNKAT!**

mok mintájára, egyes árúknak a márkázását, aminek mindenfelé igen nagy jelentősége van. Vajkivitelünk 1928-ban 1932 q volt, 1929-ben 5797 q, 1930 november végéig 14.183 q. A vaj márkázása 1929. szeptember 1-én vette kezdetét, aminek eredménye a kivitelben meg is látszik. Hasonló eredményeket tapasztalunk a zsír kivitelnél. 1928-ban még csak 171 vagon zsírt vittünk ki, 1929-ben 130 vagon, 1930 szeptember végéig 260 vagon. Itt is a márkázás hatásának kell a kivitel emelkedését tulajdonítani, ami 1929 december 5-én vette kezdetét s ha innen számítjuk a kivitt árút folyó évi november hó végéig, úgy 355 és fél vagonra tehető a márkázás óta a zsír kivitele.

De ezenkívül rá kell mutatnunk a kisgazdák közönség egy igen nagyjelentőségű foglalkozási ágára, a baromfitenyésztésre, amely élő és levágott formában, továbbá melléktermékeiben igen jól értékesíthető és a kisgazdák közönségnek könnyű és kevésbe kerülő foglalkozást biztosít. Bár még a tojás márkázása nincs bevezetve, azonban így is értékes adatokat tudunk találni erre vonatkozólag.

Kiment tőlünk	1928-ban	1929-ben	1930 szept. végéig
tojás	88.448 q	72.022 q	120.198 q
élő baromfi	35.249 „	31.510 „	40.457 „
levágott baromfi	111.063 „	116.011 „	69.005 „

Meg kell itt említenünk, hogy pl. Németországba 1929-ben 41.6 millió tojás ment ki tőlünk, 1930-ban pedig 103 millió darab. De ezekhez a fenti számokhoz még meg kell jegyeznünk azt, hogy az 1930-as adatok csak szeptember végéig mutatják a kivitt, pedig tudjuk azt, hogy a levágott baromfi, különösen a pulyka október végén, novemberben özönlik a külföldre. Tehát az 1930-as adatok még lényegesen emelkedni fognak december végével. De meg kell itt emlékeznünk arról is, hogy baromfikivitelünk mellett még jelentős a baromfitoll, a libamáj, stb. melléktermékek kivitele, úgy, hogy ez a tétel maga igen nagy jelentőségű az ország szempontjából és az egyes gazda szempontjából is.

Baromfikivitelünk igen jelentős helyet vívott ki magának Spanyolországban is, ahol a múlt héten Hollandia mellett a második helyre kerültünk. Sajnos, itt a folyó évben visszaesés állt be, míg a múlt évi szép eredményű tojás kivitelünk a folyó évben teljesen megszűnt.

Egy új kiviteli cikkről kell itt megemlékeznünk, ami a hússertésenyésztés felkarolása révén mindinkább nagyobb jelentőségre tett szert, ez a „bacon“ kivitel. Ez 1929 derekán kezdődött és sok nehézségekkel küzdve 1929-ben mégis 11.959 q-t sikerült exportálni. A folyó 1930 év nov. 1-ig e cikkben a kivitelünk 12.395 q. E tekintetben is korlátlan lehetőségeink vannak.

Most térünk át egyik legnagyobb jelentőségű kiviteli cikkünkre, a gyümölcsre. E téren igen sok hiba van a termelésnél és, az értékesi-

tésnél, amiről itt nem akarok beszélni, csak azt említem meg, hogy gyümölcsstermelésre Magyarország kiválóan alkalmas. Csak bizonyos termelési, kezelési, fajta megválasztási szempontokat kell még erősen érvényesíteni és ez esetben a téren ki tudjuk küszöbölni teljes mértékben a gyümölcsbehozatalt, sőt állandóan fokozódó kivitelre tehetünk szert.

Itt most különösen a gyümölcsfélésegek közül egyről, a szőlőkivitelről kívánok megemlékezni. A szőlőkivitel 1930-ban az előző évinek több mint 2-szeresére, 1929-ben pedig az 1928-as kivitelnek több mint háromszorosára emelkedett. A még nagyobb kivitelnek útját állta az, hogy kevés Magyarországon a csemege-szőlő termelés, továbbá az október első napjaiban bekövetkezett párnapos fagy, ami egy pár száz vagonnak a kivitelét akadályozta meg. Míg ugyanis 1928-ban csak 22.300 q szőlőt vittünk ki 1929-ben már 74.320 q-t, 1930-ban cca 160.000 q szőlő ment ki Németországba és Lengyeországba. Míg 1929-ben 1639 q szőlő ment ki Németországba, a folyó esztendőben már kb. 1000 vagon (50 q-ás vagonokat számítva). Különösen a Mezőgazdasági Exportintézet kiváló munkájának az eredménye ez a nagy siker, ami fokozható volna, ha megfelelő anyag állna rendelkezésre.

Ezzel kapcsolatban nem lesz érdektelen rámutatni a kecskeméti adatokra. E szerint Kecskemét város területének 1930. évi szőlőkivitele 25.633 q volt szemben az 1929. évi 12.966 q-val. Meg kell azonban itt említenünk, hogy ez csak a vonaton elszállított adatokat tartalmazza, pedig köztudomású, hogy teherautókon, kocsin és bityusok is igen nagy mennyiségű szőlőt visznek el — minden gyümölcsöt — Kecskemétről. Ez legalább 10 százalékra tehető, vagyis mintegy 2.563 q. így tehát összesen több, mint 30.000 q-ra tehető a Kecskemétről elvitt szőlőmennyiség a folyó évben. Ha most ezt átlag 20 fillérrel számítjuk, úgy több, mint 600.000 P. az az összeg, amit a kecskeméti szőlőbirtokosok kaptak a folyó évben szőlőért. Megemlíteni kívánjuk, hogy ez a mennyiség a következőképen oszlik meg Kecskemét egyes határai között: Helvéciairól 766 q., Klábertelepről 440 q., Lakitelekről 2.640 q., Ágasegyházáról 600 q., Kisnyírról 120 q. Ezek a számok az itteni állomásokon feladott mennyiséget mutatják, nem azt, hogy mennyi szőlőt vittek el innen Kecskemét nagyállomáson való feladásra. A fenti összegben ugyanis 21.067 q-t tesz ki a nagyállomáson feladott mennyiség.

A sok fontos kérdés közül itt csak egyre óhajtok rámutatni. Ez adatok azt mutatják, hogy nem a szőlőtőkék kivágása, hanem új csemege-szőlő telepek létesítése kívánatos. A meglevő szőlőfajoknak pedig mielőbbi átoltása szükséges, hogy minél nagyobb mértékben, minél több csemege-szőlőt tudjunk kivinni. Ez irányban már sok helyen megindult a munka és egyes helyeken

egész nagy szőlőterületeket oltanak át a legkiválóbb csemege-szőlőfajokra, hogy minél nagyobb területet tudjanak bekapcsolni az értékesítésbe.

Az ez irányú munka felette sürgős és felette fontos. Éppen azért erre felhívjuk nemcsak a szőlősgazdatársadalomnak, hanem a földművelésügyi kormánynak is a figyelmét. Déli szomszédaink részéről ugyanis hatalmas konkurrencia indult meg a szőlőben. S mind nagyobb és nagyobb mennyiségben mennek át szőlővagonok Magyarországon a közelebbi és távolabbi külföldre. 1929-ben Kelebián még csak 410 vagon bolgár és 385 vagon jugoszláv származású szőlő ment keresztül. 1930-ban azonban a görög származású szőlő is piacot keresett és Athénből és Szalonikiból Prágában, Drezdában, Lipcsében, Berlinben, Hamburgban, de főleg a velünk szomszédos Bécsben talált piacot, nagyrésze jéggel hűtött kocsikban.

A bolgár származású szőlőkivitel 1930-ban 16 százalékos emelkedést mutat Magyarországon keresztül, 1930-ban ugyanis már 479 vagon bolgár származású szőlő ment át Kelebián, míg a jugoszláv szőlő 829 vagonra emelkedett és 51 vagon görög származású szőlő is megjelent. 1930 évben november 18-ig görög, bolgár és jugoszláv friss szőlő 1358 vagon ment keresztül Kelebián, vagyis 564 vagonnal több, mint 1929-ben. A bolgár szőlő szintén Bécs, Prága, Drezda, Lipcse, Berlin, Hamburg, Warsó, Lotz és Chemnitz állomásokra szállítottott.

Legnagyobb konkurrensünkül számítható a jugoszláv szőlő, amely 1929-től 1930-ra 116 százalékos emelkedést mutat s amely közelségénél fogva legjobban tud versenyezni a mi magyar származású szőlőinkkel. A jugoszláv szőlő is a fent már említett német és lengyel helyekre irányul és különösen Ószerbiából származik.

Nagyon érdekes, ha az országon keresztül szállított szőlőrakományokat súly szerint vizsgáljuk meg az elmúlt 3 esztendőben. E szerint 1928 évben az említett országokból rajtunk ke-

resztül ászállított	2,840.762 kg.
1929-ben	3,977.788 „
1930-ban	7,207.945 „

Ha most az ez irányú fejlődést nézzük, úgy el lehetünk készülvé arra, hogy 1931-ben és a

következő években még fokozottabb mértékben indul meg ez a szőlőszállítás déli szomszédaink részéről, úgy hogy nekünk a külföldi piacokon amelyek velük közös piacok, erős versenytársaink lesznek.

Különböző előnyeink azonban vannak velük szemben. Itt első sorban az, hogy mi sokkal közelebb vagyunk az északi és nyugati piacokhoz, mint ők. A másik az, hogy nekünk módunkban áll kereskedelmi szerződéseinkben ez idegen szőlő átvonulását megnehezíteni, bár itt alig tehetünk valamit akkor, amikor ezek a szőlők, amint említettük, jegelt kocsikban futnak át. Nekünk a minőséggel kell versenyezni, az árban úgysis helyzeti előnyünk van a vasúti szállítás rövidebb s így olcsóbb volta miatt.

Érdekes megemlíteni, hogy a jugoszláv származású szőlőnek vagonként Szemendria-Décs viszonylatban 1 kgr.-ja 6 fillérbe,

b) bolgár származású szőlőnek vagonként Várna-Lipcse viszonylatban 1 kgr.-ja 16.6 fillérbe,

c) görög származású szőlő Szaloniki Bécs viszonylatban 12.5 fillérbe,

d) görög származású szőlő Athén-Lipcse viszonylatban 15.8 fillérbe kerül. *)

A szállítási költség nagyságában van tehát lehetőség nekünk, amelynél ezekkel a hatalmasan fejlődő szőlőexport országokkal a versenyt felvehetjük.

Anyira nagyfontosságú gazdasági kérdésnek látjuk ezt, hogy szükséges volna hozzá hatósági irányítás, erkölcsi, sőt itt-ott anyagi támogatás, amellyel ebben az irányban a szőlősgazdaközönség támogatására kellene jönni.

Csak főbb vonásokban jelöltem meg azokat a lehetőségeket, amelyek a mai nehéz viszonyok között a gazdaközönség kezébe adják saját jobb sorsának, saját boldogulásának a kulcsát. Igaz, hogy ezek a lehetőségek csak kisebb részét teszik azoknak a feladatoknak, amikkel a gazdaközönségnek meg kell birkóznia, de ez is egy út, amelyen elindulva eredményekben és anyagi lehetőségekben eszközei lehetünk saját sorsunk jobbrafordulásának.

* Szepessy József m. kir. szőlészeti és borászati felügyelő adatai.

Selecta

Magtermelő Rt.
magnemesítőüzeme
TÁPIÓSZELE.
Telefon: Tápiószele 10.

Konyhakerti magvak nemesítése és szántóföldi

szaporítása! SPECIALITÁS: cukorborsók, babok.

Központ: Budapest, IV. kerület, Váci-utca 27—29. szám.

Telefon: Lipót 991—35.

Automata: 882—27.

Vámháború Magyarország és Csehszlovákia között.

Gazdaközönségünk alig tudja megérteni azt a magatartást, amelyet Csehszlovákia tanúsít Magyarországgal szemben. Nem tudja megérteni ezt különösen azért, mert a statisztika adatai szerint Csehszlovákia sokkal inkább rá van szorulva Magyarországra, mint Magyarország őrá. Csehszlovákia behozatala Magyarországra évről-évre emelkedik és a múlt és folyó esztendőben is olyan magasságot ért el, hogy azt várhatnánk, hogy kedvünkben fognak járni, hogy a vámszerződést továbbra is meghosszabbítsuk. 1928-ban 271 millió, 1929-ben 234 millió, 1930 szeptember végéig 137 millió P volt a behozatalunk Csehszlováciából. Ezzel szemben a mi kivitelünk 1928-ban 145 millió, 1929-ben 168 millió és 1930 szeptember végéig 112 millió volt csak. Most december hó 15-én lejárt a vámszerződés és a csehek még csak ideiglenesen sem hajlandók azt meghosszabbítani. Jelenleg tehát vámháborúban vagyunk Csehszlovákiával, ami annyit jelent, hogy a törvényhozás által elfogadott autonóm vámtarifája alapján vámmoltatnak el a Csehszlováciából behozott árucikkek, nem pedig a vámtarifán kívül álló és a két állam között e célból létrejött szerződés alapján.

A helyzet ugyanis az, hogy mi azoknak a cikkeknek több mint háromnegyed részét más helyről — Németországból, Olaszországból, Ausztriából — is meg tudjuk szerezni és nem vagyunk minden áron rántalva a cseh ipar támogatására, amit egyébként vásárlásunkkal így mesterségesen éppen mi tartunk életben. Ellenben Csehszlovákia, különösen annak ipara annyira rá van utalva a legközelebb eső magyar fogyasztó piacokra, hogy keresni kellene neki a lehetőséget, hogy bennünket állandó és biztos fogyasztó piacául megnyerhessen.

De Csehszlovákiának nem érdeke komoly közgazdasági politikát folytatni, nem érdeke az sem, hogy iparát megmentse, hanem minden áron, még iparának és gazdasági életének tönkre tétele útján is az az érdeke, hogy bennünket minél nehezebb helyzetbe hozzon gazdasági helyzetünk rosszabbodásával s itt nálunk minél erősebb, nagyobb gazdasági bajokat idézzon elő.

Nekünk erre a magatartásra két válaszunk van. Az egyik az, hogy most már végre a leghatározottabban keresztül kell vinnünk a cseh ipar bojkottálását az egész vonalon és a legsürgősebben megkeresni a kapcsolatot Németország, Olaszország és Ausztria ipari érdekeltségeivel és tőlük szerezni be azt a több, mint 200 millió pengőnyi értékű iparcikk-kontingenst, amit eddig Csehszlováciától szereztünk be.

Ha pedig Csehszlovákia mégis le talál ülni velünk tárgyalni, az esetben egyszer próbáljuk meg mi, magyar delegáció egyenlő félként tárgyalni a csehekkel és ne mindig mi engedjünk. Töreked-

jünk arra, hogy értékrekompenzációs alapon ejtsük meg a tárgyalásokat, vagyis amennyi értékű cikket Csehszlovákia hozzánk behoz, tartozzék annyi mezőgazdasági és egyéb cikket tőlünk átvenni. Ez az egyetlen helyes alap, melyen nekünk el kell indulnunk, közben azonban állandóan dolgozunk a cseh ipar kiszorítása érdekében és vegyük inkább más ország iparcikkeit és ne kössünk szerződést bennünket megfojtani akaró halálos ellenségünkkel.

(jnt.)

A Kamara területének tűzifát fogyasztó közönségéhez.

A közelmúltban egyes vidéki lapokban közlemények jelentek meg, amik azt adják tudtul, hogy a MÁV a tűzifa szállítási díját 26 százalékkal felemelte, s ez által az aprított tűzifa métermázsája 40 fillérel megrágult.

A valóság az, hogy a MÁV. a határokon beözönlő idegen (olasz, cseh, rác, osztrák) tűzifa tarifáját 26 százalékkal felemelte, viszont a belöldi tűzifa szállítási díját 20 százalékkal leszállította. Ezenkívül a vicinális vonalakon átfutó tűzifarakományok szállítását megrágító, a tört tarifából származó külön felszámításokat jelentékeny módon mérsékelte, úgy, hogy ma már a magyartermelésű tűzifa az importfával hazánk területén mindenütt felveheti a versenyt. Ez az eredmény az Országos Erdészeti Egyesület közel tíz éves küzdelmének a gyümölcse.

A hazafias magyar erdőbirtokosok és nagykereskedő-cégek ezt a tarifális kedvezményt nem kívánják a maguk hasznára kizsákmányolni. A fát, ab feiadó állomás most is úgy adják, mint a kedvezmény előtti időben.

Felkérem tehát a tűzifát fogyasztó, hazafias érzésű magyar közönséget, hogy a közvetítő kereskedelemről minden esetben igazoltan magyar termelésű tűzifát követeljen. Így minden egyes vételével hazánk földjének termékét fogyasztja, magyar munkásoknak ad a kezébe egy-egy karaj jól megerdemelt kenyeret és közreműködik kereskedelmi mérlegünk javításán, ami a faforgalom terén amúgy is nagyon szomorú.

Ne engedjék magukat az import bükk hasáb híresztelt kitűnő voltától félrevezetni. Higgyék el nekem, hogy sokkal több abban a füledt, redves, selejtes fa, mint amennyit a laikus szem meglát. Sokkal jobb ennél a hazai cser, tölgy, gyertyán, de főleg az ákác, mégha csak dorong is, de bizonyosan magyar.

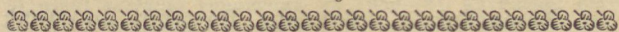
Kallivoda Andor
ny. miniszteri tanácsos.

Hallgassunk teli gazdasági szakelőadásokat

Adóügyek.

Rovatvezető: Obítz Gyula szakelőadó.

A homoki gazdák inségadója.

A közelmúltban kapták meg a kecskeméti gazdák a Városi Adóhivatal fizetési meghagyását az 1930. évre kivetett „inségjárulék”-ról, vagyis — nevéen nevezve a gyermekeket — az *inségadóról*. Lehet, hogy a „járulék” szó a fülnek kevésbé kellemetlen hangzású, mint az „adó”, de ez a lényegen — sajnos — nem változtat.

Tehát inségadót kell fizetnünk nekünk, a lét-minimum alatt fuldokló homoki gazdáknak, kiknek a mai gazdasági helyzet mellett menthetetlenül el kell pusztulnunk s kiknek a vesztét nemcsak hivatott szöszölőink jósolják, hanem látja, tudja minden gondolkodni tudó ember. Mert kétség nem férhet hozzá, hogy *a gazda, különösen a homoki gazda ma nem a jövedelméből, hanem a vagyónából él*. Eladja előbb apránként a jószágait, azután pedig kezdi árulgatni a földjének egy-egy darabját, vagy kilincsel a bankoknál kölcsön-pénzért, hogy kifizethesse a műtrágyát, a traktor-részletet, benzint, olajat, adót, bank-kamatot, a tavaly vásárolt ekét, vagy szecskavágót, a biztosítótársaságot s ki tudná felsorolni, hogy még mi mindent, ami mind egyformán sürgős s amiért mindenütt ott fenyeget a per s a végrehajtás réme.

Hiszen kétségtelen, hogy emberi kötelesség az inséges embertársak megsegítése, de hogy az is segítsen, aki maga is inségben van, ez több, mint amit a mai jogrend mellett kívánni lehet. Igenis segítsen az, aki jövedelméből segíthet, de azt követelni, hogy a földemnek egy részét vagy annak pénztértékét adjam oda annak, akinek nincs, ez már túl megy a kötelességerzet határán.

Az inségjárulék kivetésének az elgondolása helyes volt, mert az a jövedelem, illetőleg a jövedelemadó bizonyos százalékában lett megállapítva. A hiba azonban ott van, hogy az *üzleti könyvekkel nem rendelkező mezőgazdaság, különösen a homoki gazdaságok jövedelme csakis az adókiadó hatóság megállapításában van meg, a valóságban azonban nincs sehol!*

A jövedelem nélküli, azonban — elemi csapásként — mégis jövedelemadóval terhelt homoki gazdák szempontjából tehát legtöbb esetben helytelen már maga a jövedelemadó is, hiszen ellenkezik a helyes adórendszernek azzal az alap-tételével, hogy *az adót tényleg az viselje, akit a törvény vele terhelni akar* és ellenkezik azzal az alapelvvel is, hogy *nem szabad az adónak az adózók vagyoni helyzetét veszélyeztetni*.

Ha pedig a jövedelemadó kivetésénél tévedések fordultak elő — ami egészen kétségtelen — úgy nagyon méltányosnak látszik az az óhajítás,

hogy a gazdák, vagyis szorosabb értelemben véve a *homoki gazdák* inségadójának a megállapításánál s az akár adóként, akár társadalmi presszióként tőlük befolyt inségjárulék felhasználásánál, különleges szempontok érvényesüljenek.

Érvényesüljön pedig az a szempont, hogy *a bajba jutott homoki gazda éppen úgy segítségre szorul, mint a bajba jutott munkás*; s érvényesüljön az a szempont, hogy a mezőgazdasági munkanélküliséget elsősorban a mezőgazdasági munkaalkalmak juttatásával kell levezetni. S érvényesülni kell annak a sokszor hangoztatott kívánságnak is, hogy *a mai gazdák inségfilierei tanyai munkák végeztetésére legyenek fordítva*.

Ezeknek a szempontoknak szem előtt tartásával, legalább is helyi viszonylatban, föltétlenül olyan mederbe lehet terelni az egész inségakció kérdését, hogy úgy a munkavállaló, mint a munkaadó igényei és érdekei, az adott súlyos helyzetnek megfelelő legnagyobb mértékig kielégülést nyerjenek, illetve megnyugvást találjanak.

A „szükségmunka”, vagy „inségmunka” elnevezés magában foglalja a fogalom meghatározását, vagyis olyan munkát jelent, amit egyrészt a munkás, jobb munkaalkalom híján, olesó munkabérért végez, másrészt a munkaadó olesó munkabérért végeztet, bár nincs sürgös szüksége a munkára, illetve a munkásra.

Mindezek figyelembe vételével tehát megoldható lenne talán az inségkérdés úgy, hogy amennyiben a jövedelemadó 8 százalékában már jogerősen kivetett inségjárulék városi, ipari köz-munkákra irányoztatott elő, úgy a továbbiakban az összes ipari és mezőgazdasági munkaadók — tekintet nélkül a jövedelem- vagy keresetiadójuk nagyságára — felszólítandók lennének a hatóság által, hogy a még ellátatlan munkanélkülieket üzemükben, gazdaságukban, vagy akár háztartásukban meghatározott inségmunkabérért, jövedelmükhöz szabott aránylagos munkaalkalomban részesítsék.

Az inségmunka díjazását mindenesetre a mai kétségbeesztő gazdasági helyzetnek megfelelő inségösszegben kellene hatóságilag megállapítani. Itt szigorúan szem előtt kellene tartani, hogy egyrészt a munkás nem tud munkát kapni, másrészt a munkaadó nem tud munkát adni.

A hatóságnál jelentkező olyan munkanélküli, aki a megállapított alacsony munkabérért nem hajlandó átmenetileg munkát vállalni, még nem tekinthető inségesnek. Viszont a hatóság által nyilvántartott vagy ismert olyan munkaadó — legyen az iparos vagy mezőgazda, magánember vagy társas vállalat — aki nem ad munkaalkalmat, bár erre köztudomás szerint, esetleg némi áldozattal is, képes volna, az fizessen inségadót, vagy adakozzék önkéntes adománnyal. Ez a száz százalékos szomorú igazság, mely ötven százalékban a munkanélküliek panaszából ötven százalékban pedig a munkaadók reménytelen helyzetéből tevődik össze.

Létesítsen tehát a hatóság közvetlen kapcsolatot a munkás és a munkaadó között; különítse el az ipari szakmunkásokat a mezőgazdasági munkásoktól, illetve a mezőgazdasági munkához is értő ipari munkásoktól és vegye fel a hatóságilag pártolt inségmunkák közé a mezőgazdasági munkákat is. Törekedjék továbbá a hatóság mindenképen arra, hogy az inségakció keretébe beállított városi közmunkák kizárólag a városi lakosság járulékából, vagy adományából nyerjenek fedezetet, *ellenben a tanyai lakosság inségfillei kizárólag tanyai, külterületi munkákra legyenek kifizetve, illetve, hogy a munkaadók elsősorban saját rezsiben foglalkoztassák a munkanélkülieket.* A tanyákon pedig ezidőszert közmunka nem lévén, itt csakis magánmunkák jöhetnek számításba. Ha a tanyai lakos nem tudna munkát adni a mezőgazdasági munkát kereső inségseknek, akkor, de csakis akkor, tessék a tanyai pénzen városi utcákat és tereket planiroztatni épp úgy, mint annak a városi lakosnak a pénzén, aki nem tud a hatóság által hozzá utalt munkanélkülinek munkaalkalmat adni.

A mezőgazdaság kenyere ma — sajnos — száraz és sovány. Munkaalkalmat igazán csakis inséges feltételekkel adhat. Évekre szóló beruházást, eladósodott, nyomorult helyzetében alig tehet. Tőkeerős mezőgazdaságot, különösen homoki gazdaságot, ma csak olyan értelemben képzelhetünk el, hogy annak a kisebb-nagyobb gazdaságnak, vagy földterületnek a tőkeerős tulajdonosa tulajdonképpen nem gazda, hanem fixfizetéses hivatalnok, orvos, ügyész, gyógyszerész, stb. És ez az, ami valószínűvé teszi, hogy a földmunkák révén több munkaalkalom adódhatik, mint első pillanatra gondolnánk. Mert feltehető, hogy ezek a külön jövedelemmel rendelkező földtulajdonosok, az olcsóbb szükségmunkások igénybevételeivel fokozott mértékben fognak igyekezni földjeiket a jövő perspektívájában jövedelmezővé tenni. Vagyis elsősorban rigoliroztatni fogják földjeiket, hogy szőlőt, gyümölcsöst és erdőt telepítsenek. És a puszták erdősítése, vagy gyümölcsösölés való betelepítése nemzetgazdasági szempontból is elsőrendű közérdek.

Munkaalkalom tehát van és lesz is. A föld, az örök erőforrás, mindig ad a vele foglalkozóknak egy darab inséges kenyeret, de nem tűr változtatást a munkában s nem tűri, nem bírja a nagy igényeket. És nem tűri és nem bírja azt, hogy a puszták verejtékes inségfilleit kizárólag városi közmunkák emésszék föl. A föld alamizsnát nem kér, de azt igenis követeli, hogy a föld veritéke a földbe jusson vissza s a földet termékenyítse!

Uraji Csák György.

A cukorrépa forgalmi adója.

Kamaránk a cukorrépa forgalmi adójának eltörlése, illetve az adófizetési kötelezettségnek a feldolgozó iparvállalatra való áthárítása céljából felterjesztést intézett a kereskedelemügyi és a földművelésügyi minisztériumhoz, melyre a kereskedelmi miniszter közölte, hogy a cukorrépa után fizetendő forgalmi adó eltörlése iránt a törvényhozásnak előterjesztést nem tehet, mert a kért intézkedés az állami bevételeket apasztaná és a cukorrépa forgalmi adójának eltörlése esetén az egyenlő elbánás elvére való hivatkozással az ipari és kereskedelmi foglalkozási ágak is joggal léphetnének fel hasonló kívánsággal az általános forgalmi adó tekintetében. A m. kir. kereskedelemügyi Miniszter 1927. évi 138.200 számú rendeletének IV. szakasza szerint a cukorrépa után fizetendő forgalmi adót a répát feldolgozó iparvállalat tartozik befizetni. A befizetett adót azonban az iparvállalat a répatermelőnek kifizetett vételárból levonhatja. A miniszteri leirat szerint ez a rendelkezés semmivel sem tartalmaz súlyosabb rendelkezést az adó áthárítása tekintetében az általános fogalmi adó áthárítására fennálló szabályoknál. Az adó áthárításához közigazgatási jogsegélyt nem nyújt, a feldolgozó iparvállalat az általa megfizetett cukorrépa forgalmi adó megtérítését csak magánjogi úton követelheti a termelőtől. Ettől a jogától viszont közigazgatási rendelettel sem lehetne megfosztani.

Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy vitéz Purgly Emil elnök urunk a cukorrépa-termelő gazdák részéről azzal a kérelemmel fordult a Mezőgazdasági Ipar-Részvénytársasághoz, hogy a mezőhegyesi cukorgyár részére beváltott cukorrépát az illető termelők számlája javára métermázsánként 2 pengő 85 filléres áron számoltassa el. A nevezett részvénytársaság igazgatósága erre azt a választ adta, hogy ennek a kívánságnak csakis azoknál a termelőknél tehet a cukorgyár eleget, akik a múlt év februárjában, a gyár felszólítására, az akkor visszajáró árkülönbözetet a gyárnak visszatérítették.

A szikjavító gazdák adója. Az 50.160/1930. IX. 2. sz. földművelésügyi miniszteri rendelethez (Bp. Közl. 19. sz.) fűzött 50.160/1930. F. M. sz. hirdetmény a sziktalajjavítási akció keretében azt a támogatást közli a gazdákkal, hogy a megjavított szikes szántóföldeknek a megjavítás előtt megállapított földadóját az állam 15 éven belül nem fogja felemelni.

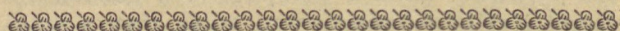
**Egyesülésben az erő!
Tömörüljünk a gazdakörökben!**

AZ ISTÁLLÓTRÁGYÁNAK NAGY TERMÉSEK EL-
ÉRÉSÉRE NEM ELEGEN-
DŐ FOSZFORSAV TAR-
TALMÁT SZUPERFOSZFÁTTAL KELL PÓTOLNI

A m. kir. pénzügyminiszternek 1930. évi 136.866 számú rendelete a cukorrépa után fizetendő forgalmi adó alapjául szolgáló répaárnak az 1930—31. gazdasági évre szóló megállapítása tárgyában. Az örlési és forgalmi adóról szóló 1921. évi XXXIX. t. c. 9. szakaszában nyert felhatalmazás alapján a cukorrépa után fizetendő forgalmi adó alapjául szolgáló répaárat az 1930—31. gazdasági évre q-ként 2 pengő 50 fillérben állapítom meg. Az 1927. évi 138.200, illetve az 1928. évi 138.205 és 153.565 számú pénzügyminiszteri rendeletekben megállapított anyagi és eljárási jogszabályok továbbra is változatlanul érvényben maradnak.

Számtartás.

A mezőgazdasági számtartás jelentősége.

A mezőgazdaság mai válságos s még folyton súlyosbodó helyzete szükségszerűvé teszi, hogy a gazdák minden lehetőit elkövessenek a válság legalább részbeni enyhítésére, mert annak megoldása a jelek szerint még messze van és így nehéz megpróbáltatások elé fogja állítani a gazdákat és a mezőgazdaságot. A megpróbáltatások és bizonytalanságok útvesztőjéből csak az találja meg majd a kivezető utat, aki nem adja fel a reményt és éppen a mai nehéz viszonyok kényszerre alatt keresi a módot és alkalmat arra, hogy minden tétében, elgondolásában megtalálja a lehetőségét annak, hogy a jelenlegi veszteséges termelés mellett csökkentse a veszteséget és ez által fokozza gazdasága jövedelmét. Éppen a mezőgazdaságból származó jövedelem az, ami sokféle kisebb-nagyobb tételekből adódik össze és ezért a kisebb-szerű jövedelmeket éppen úgy, vagy talán még jobban számon kell tartani és fokozni, mint azokat, amelyek a gazdaság jelentékeny területének kihasználásából származnak. Ez utóbbiakra ösztönszerűleg is gondot fordít a gazda és számon tartja azt, mit fektetett be és meg tudja jobban állapítani, hogy mit hozhat, vagy hoz az neki.

Az elméleti és gyakorlati szaktudással párosult rátermettség és egyéb különleges gazdai jó tulajdonság ma már nem elég ahhoz, hogy a mai számító világban jól és eredményesen gazdálkodónak minősítsék azt a gazdát, aki nem számít, ésszerűen biztos alapon nem kalkulál és okszerűen takarékoskodni nem tud. Ennek az egyedüli módja és lehetősége az, hogy a gazda nyitott szemmel és ceruzával a kezében végezze minden — még a legjelentéktelenebbnek látszó dologt is, hogy minden elgondolásánál és cselekedeténél ráeszmélhessen arra, hogy hol és mikor lehet és kell neki a helyénvaló takarékoskosságot alkalmaznia, meddig mehet a befektetéssel és áldozatokkal valamely termelési ág fejlesztésénél úgy, hogy az még jövedelmező lehessen.

Rendszeres számtartás nélkül ma már egy gazda sem boldogulhat, mert csakis a rendszeres számtartás világít rá azokra a hibákra, amelyeket a legjobb gazda is elkövethet, ha nem számít, nem biztos alapokból kiindulólág kalkulál, mert csak a rideg számok mutatják meg azt, hogy hol, miben és mekkorát tévedett. Nemcsak a nagy, hanem a kisebb üzemekben is lehetetlenség ma már előirányzatok nélkül úgy vezetni az üzemet, hogy időközönként kisebb-nagyobb fennakadás ne forduljon elő. Nem lehet előirányzat nélkül gazdálkodni ma senkinek sem, mert a mai viszonyok sokkal fejlettebbek, a gazdaság több oldalú és a számok tömkelegét egy ember sem tudja úgy fejben tartani, hogy a tévedésekből hol jelentékenyebb, hol jelentéktelenebb károk, hátrányok ne származnának.

A számtartásnak nálunk — sajnos — még nem tulajdonítanak olyan fontosságot, mint amilyen fontos szerep azt megilleti. Most, a legutolsó órában kezd csak feleszmélni mindenki, aki kezdi belátni annak hasznos és célravezető rendelkezését, hogy mekkora hátramaradottság van e téren és itt a legfőbb ideje, hogy cselekedjünk.

Maguk a gyakorlatban kint élő gazdák még mindig a termelési szempontokat tolják előtérbe és a betűtől, írástól való irtózást nem akarják legyőzni, pedig tudják, hogy nagy kárunk van abból, ha nem számolnak. Nem hangzatos jelszavakat akarunk a közforgalomba becsempészni akkor, amidőn ujabban gyakran mindig többször hangoztatjuk a számtartás fontosságát, hanem egyedüli célunk arra készíteni a gazdákat, hogy a maguk gazdaságában és sok esetben a maguk hibájából, nemtörődömségéből keletkezett válságos helyzetükből a kivezető vagy könnyítő útra igyekezzenek az által is rátérni, hogy rendszeres számadást vezessenek, ami azután további teendőik irányát szabja meg.

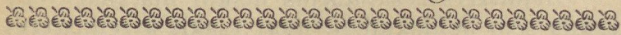
M—y.

Kisgazda számviteli tanfolyamok. Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara, mint a múltban, úgy a folyó évben is megtartja a kerületéhez tartozó azon községekben, amelyekben kellő számú tanulni vágyó jelentkező van, a kisgazdaszámviteli tanfolyamokat. E tanfolyamokat a Kamara teljesen díjtalanul rendezi ez évben is. A tanfolyamon résztvevők már előre kötelezik magukat gazdasági számadásaiknak legalább egy évig való vezetésére és azoknak feldolgozás céljából a Kamarához való beküldésére. Egy-egy tanfolyam a hallgatók száma szerint 3—4 napig tart. Azokon a számadási ismereteken kívül a gazdákat érdeklő adózási vonatkozású tudnivalók is közöltetnek.

Nemzetünk jövője s a gazdák boldogulása a termés nagyságától függ, amit jó talajműveléssel, istálló- és műtrágyák bő használatával lehet elérni.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Gazdanapok.

Kamaránk úgy mint az előző években, a tél folyamán ez idén is tervbe vette a Kamara körzetének jelentősebb helyein, úgynevezett gazdanapok rendezését, egyrészt azért, hogy a gazdatársadalomban az összetartozandóság érzetét ez által is felkelteni és ébren tartani, másrészt pedig az ez alkalommal tartott különféle szakelőadások révén a kisgazdáknak mezőgazdasági szakismerteit kibővíteni és gazdagítani igyekezzünk.

Az elmúlt kettős ünnepnapok felhasználásával az első ilyen gazdanapot december hó 7-én Kunszentmiklóson rendeztük. A gazdanap délután 3 órakor az Olvasókör helyiségében vette kezdetét, ahol erre az alkalomra a község gazdaközönsége köréből mintegy 120-an gyülekeztek össze. A gazdanapot a közigazgatási hatóság képviselőjében megjelent dr. Gyenes István szolgabíró nyitotta meg. Kamaránk részéről Kemény Szilárd főtitkár először az általános gazdasági helyzetet és az ezzel kapcsolatosan szükségesnek mutató intézkedéseket sorolta fel, amelyek révén a gazdatársadalom nehéz helyzetének könnyebbé válna. Azután folytatódott az állattenyésztés legfőbb irányelveit fejtegette és különösen felhívta a kisgazdák figyelmét az állatállomány minőségi fejlesztésének s ezzel kapcsolatosan az apaállatok beszerzésének nagyjelentőségére, továbbá a szántóföldi takarmánynövények termesztésének az eddigénél nagyobb arányú felkarolására és a községi, valamint közbirtokossági közlegelők rendszeres és állandó ápolásának fontosságára. Utána Ráth Árpád a talajvizsgálatok és a talajjavítások nagyjelentőségű kérdéséről fejtegette a hallgatóság előtt, aminek befejeztével a gazdák adták elő lényegesebb panaszait, amik különösen a dohánytermelésre és az ipari kartelek garázdálkodásaira, továbbá a már-már elviselhetetlenné váló ármentesítési költségekre és a rendkívül kedvezőtlen hitelviszonyokra vonatkoznak. Az előadások befejeztével a gazdaközönség nevében Bartók Béla főjegyző köszöntö meg az előadók fáradságát.

December hó 8-án hasonló gazdanapot tartottunk Izsák községben, ahol délután 3 órára az Olvasókör helyiségében mintegy 160 gazda gyülekezett össze erre az alkalomra. A község nevében Boronkay Ferenc községi főjegyző üdvözölte dr. Markó Jenőt, a járás főszolgabíráját, valamint Kamaránk kiküldötteit és az egybegyűlt gazdaközönséget. A gazdanapot dr. Markó Jenő járási főszolgabíró nyitotta meg, örömmel üdvözölve a Kamara kiküldötteit és nagy vonásokban ismertette az összejövétel célját. Kamaránk képviselőjében Kemény Szilárd főtitkár előadásában az általános gazdasági helyzetet, valamint azokat az eszközöket és módokat fejtegette, amelyeknek

igénybevételével a gazdák megtalálhatják a jelenlegi nehéz helyzetből a kivezető utakat. Ezzel kapcsolatosan kitért arra és összetartásra buzdította a gazdákat, ami nélkül eredményeket elérni semmi téren és semmi irányban nem lehet. Utána Velich István a gyümölcsstermelés fontosságáról, az e téren szemelőtt tartandó legfőbb irányelvekről, valamint a gyümölcsfák rovari és gombaelleneségei elleni védekezés módjairól tartott igen érdekes és tanulságos előadást, amit a jelen volt gazdák rendkívül nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgattak. Végül Ráth Árpád itt is a talajvizsgálatok és a talajjavítás kérdéséről tartott előadást, aminek befejeztével a gazdák részéről történt felszólalásokra adták meg a szakelőadók a szükséges felvilágosításokat. Végül itt is a konkrét panaszok kerültek tárgyalás alá, amik Izsák községben is főleg az ármentesítési terhekre, valamint a tarthatatlan értékesítési és hitelviszonyokra vonatkoznak.

Kamaránk részéről még a tél folyamán, valószínűleg januárban vagy februárban, hasonló gazdanapok rendezése van tervbe véve Soltvadkert és Lajosmizse községekben.

Baromfikiállítás Baján.

A Bácsbodrogvármegyei Fajbaromfi-, Galamb- és Nyúltenyésztők Egyesülete Baján, a Központi Szálloda erre a célra átengedett helyiségeiben baromfikiállítást és vásárt és ezzel kapcsolatosan kertészeti, méhészeti és borkiállítást és vásárt rendezett. A kiállítást november hó 29-én délelőtt 10 órakor Balku Gyula főispán nyitotta meg, akit megjelenése alkalmával a rendező egyesület nevében dr. Knézy Lehel, a rendező bizottság elnöke üdvözölt. A főispán rövid megnyitó beszédében rámutatott a baromfitenyésztés, továbbá a kertészet, a gyümölcsfatermelés és méhészet fontosságára és jelentőségére, amely mezőgazdasági üzemek a jelenlegi nehéz közigazdasági viszonyok közepette is haszonnal folytathatók és különösen a kisgazdák szempontjából érdemesnek figyelmet. A kiállításra bejelentett baromfiak között a fehér leghorn és a vörös izlandi tyúkok, továbbá a galambok voltak legnagyobb számban képviselve. A kertészeti, méhészeti és borkiállítási gyűjtemények a másik szomszédos teremben voltak ízlésesen elhelyezve és a kiállítást látogató közönség általános tetszésével találkoztak. A földművelésügyi minisztérium részéről a kiállításon vitéz Ottó Ernő m. k. gazdasági felügyelő vett részt, aki egyszersmind a bíráló bizottságnak is elnöke volt. A kiállító tenyésztők között a bíráló bizottság ítélete alapján számos oklevél és díszárgy került kiosztásra. Kamaránk két értékes díszárgyat és több oklevelet adott. Kamaránk képviselőjében a kiállításon dr. Gesztelyi Nagy László igazgató és Kemény Szilárd főtitkár vettek részt.

Gazdasszony.

Rovatvezető: Özp. dr. Kovács Józsefné.

A gazdasszony könyve.

Ugyan milyen könyve legyen a gazdasszonynak? Milyen könyvre lehet neki szüksége? Kérdezik kedves olvasóim s nyomban meg is adják rá a feleletet magukban, hogy: legfeljebb szakácskönyv való a gazdasszony kezébe. Hát ebben igazat adok azoknak, akik ezí így gondolták, de én még megtoldom azzal, hogy van még egy másik könyv is, amelyet minden gondos gazdasszonynak tartani kell s ez a *háztartási naplója*, s itt én most erről akarok egy pár szót szólni.

Mi az a háztartási napló? Az egy kis füzet vagy könyv, amelyikbe a gazdasszony naponta beírja a kiadásait és ha van, a jövedelmét is. Miért kell a kiadásokat naponta pontosan bejegyezni? Azért, hogy pontosan tudhassuk, hogy a családfő által keresett pénzt mikor és mire adtuk ki. Nem elég ám az, hogy a gazdasszony okosan költi el a rá bízott pénzt, hanem fontos az is, hogy a családfőnek mindenkor írásban meg tudja mutatni, hogy az általa fáradságosan szerzett pénzt valóban okosan és mindig a szükséghez képest használta fel. Ezenkívül a háztartási napló vezetésével kerülhetjük csak el a rossz gazdálkodást és pedig a fölösleges költekezést, vagy a fölösleges takarékoskosságot, vagyis a fősvenységet. A háztartási naplóban minden hónapban összeadjuk a kiadást is külön s a bevételt is külön, s a bevételből kivonjuk a kiadást s így látjuk meg, hogy mennyit adtunk ki és mennyit tudtunk megtakarítani.

A háztartási naplón kívül jó ha a gazdasszony még egy leltár-füzetet is tart. A leltárjába bejegyzí szoba-, konyha-, kamra-, pince-, padlás-berendezését és felszerelését s azoknak az értékét is. Ha évközben valamit elad, vagy elajándékoz, azt is oda jegyzi be. Minden évben egyszer átnézi az egész háztartást s a leltárjából látja meg, hogy meg van-e mindene. Fontos, hogy élőleltárt is készítsen. Abba jegyezze fel a baromfiak számát, fajtáját, szaporodást, eladást, elfogyasztást, elhullást, stb.; hasonlóképpen így jegyezzen be mindent a sertéséről, galambjairól, méheiről, házi-nyulairól, kecskéiről, tehenéről, selyemhernyókról, stb., — mert csakis így lehet egy háztartást állandóan és biztosan rendben tartani.

Könyvismertetés.

~~~~~

Mezőgazdasági Üzemtan. Irta: Reichenbach Béla dr., a közgazdaságtudományi kar nyilv. r. tanára. I. rész, első kötet: *A mezőgazdasági termelés alapkellékei és ezek üzemszervezési vonatkozásai.* Ára 10 pengő. „Patria“ Irod. Váll. és Nyomdai Rt. kiadása, Budapest, IX., Üllői-u 25. A mezőgazdasági üzemtan a jövedelemszerzés tudománya. Arra tanítja a gazdát, hogy miként kell a mezőgazdasági üzemet úgy megszervezni, hogy az ne csak több termést, de több jövedelmet is szolgáltatson. Ezért mondható jelenleg különösen időszerűnek Reichenbach Béla dr. üzemtani könyve, mely kitűnő tartalmával nagyban bővítheti a gazdák üzemi szaktudását. Reichenbach professzor üzemtani anyagának legnagyobb előnye abban van, hogy a régi üzemtani iskolából megtartja, ami érték, ugyanakkor azonban az új üzemtani irodalomból is átveszi, amit a gyakorlati élet számára hasznosnak vél. Ilyen módon nagy szakavatottsággal aranyhídat épít a két irányzat némelykor szélsőséges hívei között. A most megjelent első kötetet rövidesen követni fogja a munka sajtó alatt lévő második kötete, amely a termelési és értékesítési üzemágak szervezését fogja tárgyalni.

Mindenki Jogi Tanácsadója. Régen érzett hiányt pótol az a könyv, amely dr. Szepeszy Mihály ügyvéd összeállításában a fenti cím alatt most jelent meg a könyvpiacon. A könyv felöleli mindama tudnivalókat, amelyeknek ismeretét az államhatalom polgáraitól elvárhatja. Betűrendben látjuk felsorakoztatva a különböző magánjogi, kereskedelmi jogi, büntetőjogi szabályokat, a bírói és telekkönyvi eljárást, a különféle szerződések és beadványok kellékeit megfelelő mintákkal. A szerző igen ügyesen szötte be az illeték-rendelkezéseket és illetékszabályokat a megfelelő címe-nél (pl. örökösödés, adás-vétel, bérlet). A könyv ára 3.50 P és az „Adózók Lapja“ kiadásában (V., Bank-u. 3.) jelent meg. Megrendelhető ugyanott.

A magyar selyemtenyésztés 250 éves múltjából. A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium kebelében 50 évvel ezelőtt létesült az Országos Selyemtenyésztési felügyelőség. Ennek az 50 éves jubileumnak emlékére a felügyelőség 255 oldalra terjedő könyvet adott ki, amit Fent István m. kir. selyemtenyésztési főfelügyelő szerkesztett. E könyv, melyben visszamenőleg 250 esztendőnek a selyemtenyésztés fejlesztését szolgáló, alapvető munkája van megörökítve, nemcsak mint művelődéstörténeti tanulmány, hanem mint érdekes olvasmány is méltán tarthat számot a magyar gazdaközönség érdeklődésére. Éppen ezért melegen ajánljuk azt t. gazdatársaink figyelmébe. — A könyv ízléses kiállításban Budapesten a „Patria“ Irodalmi Vállalat és Nyomda Rt. kiadványaként jelent meg és ugyanott rendelhető meg.

Kalászosok alá ne adjunk közvetlenül istálló-

trágyát, de szórjunk el katasztr.

holdanként 150—180 kgr. szuperfoszfátot.

Köztelek Zsebnaptár 1931. Szerkesztik: Szilassy Zoltán, az OMGE nyug. igazgatója és Buday Barna, az OMGE főszerkesztő-igazgatója. Ára vászonkötésben, bérmentes küldéssel 4.50P. Megrendelhető a „Köztelek” lap kiadóhivatalánál, Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. A „Köztelek Zsebnaptár” harminchetedik évfolyama az előző években megjelent kötetek tartalmához hasonlóan a jól bevált naptári és feljegyzési részen kívül közli mindazokat a kimutatásokat, adatokat és útbaigazításokat, amelyekre a mindennapi gyakorlati életben szükség lehet. A gyakorlati gazdák részéről állandóan az a kívánság jut kifejezésre, hogy a könnyebb kezelhetőség és jobb használhatóság érdekében ne növekedjék a Zsebnaptár terjedelme és vastagsága. Ez az állandóan hangoztatott kívánság arra készítette a szerkesztőseget, hogy az eddig jól bevált és szükségesnek bizonyult anyagot csak a legfontosabb és legidősebb újabb adatokkal és útbaigazításokkal egészítse ki.

„M. kir. tejgazdasági és tejipari szakoktatás” cím alatt a Földm. Minisztérium a „Magyarország mezőgazdasági szakoktatása” című kiadványból külön lenyomatot készíttetett, ami 57 oldalra terjedő, zöld borítékú füzet alakjában, a „Pátria”-nyomda műhelyéből most hagyta el a sajtót. A kiadvány részletesen ismerteti a magyar-óvári felsőbb tejgazdasági és tejipari szaktanfolyam, a csermajori m. kir. mezőgazdasági és tejipari szakiskola, a kisbéri m. kir. tejművelőiskola, s végül a m. kir. tejipari tanfolyamok célját, szervezetét, valamint rend- és fegyelmi szabályzatát. — A füzet beszerezhető a Pátria-nyomdánál (Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX., Üllői-út 1.

Magyarország legnagyobb kartelen kívül álló biztosító szövetkezete

Elfogad: tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavatossági-, gépjármű-, betöréses-lopás elleni és állatbiztosítást.

Előnyös díjszabás! Kedvező fizetési feltételek.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara szerződéses **Biztosító Intézete.**

Kamaránk területén alábbi képviselőségek működnek:

Kecskemét, Rákóczi-út 17-19.

Budapest, IX., Üllői-út 1.

Szeged, Tisza Lajos-körút 38.

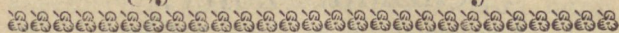
Mezőgazdasági átalánybiztosítás. Kispazdáknak kedvezmények

Képviselést az ország minden városában és községében.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara biztosítási osztálya szívesen szolgál felvilágosítással!

Kérjen ajánlatot!

Vegyes közlemények.

Megalakult a Magyar Agrársajtó Szindikátus.

Azok az agrárius újságírók, akik a napilapok gazdasági rovatait írják, azok a szakírók, akik a magyar agrárközönséget szaklapjaikban a legfontosabb kérdésekről állandóan tájékoztatják, s azok a szakírók, akik különböző napi, heti és havi lapokban állandóan dolgoznak, régen érezték szükségét annak, hogy egy szervezetbe tömörüljenek, amelynek célja volna — a mezőgazdasági kamarák igazgatóival s szaklapjaiknak szerkesztőivel időnként összejöve, — hogy a közös aktuális kérdéseket megbeszélgessék, bizonyos közérdekű agrárkérdéseket beindítsanak, előkészítsenek és diadalra vezessenek.

E célból alakult meg november hó 26-án az Írók és Hírlapírók Körének helyiségében a Magyar Agrársajtó Szindikátus. Az elfogadott szervezeti szabályok az agrárírók munkásságára kívánnak egységes és helyes befolyást gyakorolni. Az alakuló gyűlést dr. Vantsó Gyula, a Magyar Gazdaszövetség igazgatója, a kitűnő tollú agráríró nyitotta meg, meleg szavakkal üdvözölve a megjelenteket. Javaslatára az alakuló gyűlés elnökké dr. Marschall Ferenc országgyűlési képviselőt, az Országos Mezőgazdasági Kamara h. igazgatóját választotta, aki elnöki megnyitójában a magyar agrársajtó megmozdulásának nagy jelentőségét méltatta, majd röviden vázolta a szindikátus célját. Az alakuló gyűlés a szindikátus dísztagjai sorába iktatta a magyar agráríróvilág három különböző korosztályba eső kiváló képviselőjét: — Bernát Istvánt, Buday Barnát és Schandl Károlyt. A végrehajtóbizottság tagjaik megválasztottak: Rothmayer Imre, ifj. Leopold Lajos, Natter-Nád Miksa, Vass Sándor, Pártos Szilárd, Ormándy János, Szekeres László, Kenessey Péter és Mayer Emil. A szindikátus ügyvezető alelnöke Tóth B. László lett, alelnöke Trettina Jenő, titkára Bíró Imre Boldizsár.

Az alakuló gyűlést ünnepi vacsóra követte, amelyen Mayer János fölmívelésügyi miniszter és mintegy 15 agrárképviselő is megjelent. A minisztert Marschall Ferenc köszöntötte, aki válaszában megleghangon üdvözölte az új alakulást és hangsúlyozta annak nagy jelentőségét. Felszólaltak még gr. Hoyos Miksa, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke, Milotay István, a Magyarság felelős szerkesztője, továbbá Staub Elemér, Kamaránk alelnöke, Csizmadia András, Bottlik József, Farkasfalvi Farkas Géza, (Sokoropátkai) Szabó István és Csák Károly országgyűlési képviselők, továbbá Kamaránk igazgatója, Gesztelyi Nagy László, aki Kamaránk részéről az alakuláson és a vacsorán is részt vett.

Felvételi értesítő. A szarvasi m. kir. Tessedik Sámuel középfojú gazdasági tanintézet igazgatósága a tanintézetben a tél folyamán két 6 hónapos szükjavító tanfolyam tartását vette tervbe. E tanfolyamokon résztvehetnek gazdák, bérlők és ezeknek a 17-ik életévét betöltött fiai. A tanfolyam teljesen díjmentes. Akik óhajtják, azok a tanintézetben nyerhetnek elhelyezést, ezért naponta 2 (kettő) pengőt tartoznak az élelmezés pénztárába befizetni. Lakást a városban körülbelül 1 (egy) pengőért lehet szerezni. Akik a tanfolyamon részt óhajtanak venni, azok ez iránti szándékukat jelentsék be mielőbb a tanintézet igazgatóságánál személyesen vagy írásban. A tanfolyamot az igazgatóság december és február hónapokban, vagyis oly időben fogja rendezni, amikor a téli időjárás miatt külső gazdasági munkák nem végezhetők. A tanfolyam pontos idejéről a jelentkezőket a tanintézet igazgatósága annak idején még értesíteni fogja.

Statisztikai adatok beszolgáltatása. Felkérjük mindazokat a t. Gazdálársainkat, akiknek a mezőgazdasági biztosítási adatok gyűjtésére vonatkozó kérdőíveket küldtünk, hogy e kérdőíveket — az ahhoz csatolt válaszboríték felhasználásával — a Kamara címére, lehetőleg posta fordultával beküldeni szíveskedjenek.

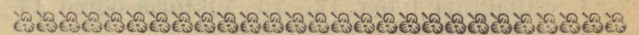
A Magyar Baromfi Ujság legújabb száma november hó végén jelent meg és az összes kiállításokon kapható lesz. Ez a lap már az első számával megnyerte a tenyésztők tetszését és értékes szakközleményeivel egy csapásra az ország jelentős szaklapja lett. Ujabbban a *galamb-* és *nyúl-tenyésztés* számára is rovatot nyitott, melyben a legkiválóbb szakírók közleményei jelennek meg. Számos újítással szolgál és különös figyelmet érdemel a „*Kistenyésztők postája*” állandó rovat, melyben a kiscgazdaságokat irányítja. A lapot a *bajai, békéscsabai, ceglédi, debreceni, magyaróvári, pécsi* és a *szegedi* baromfitenyésztők egyesülete fogadta el hivatalos orgánumának. — Évi előfizetés 6 pengő, félévre 3 pengő 50 fillér. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Mohács. Kívánatra mutatványszámot küld.

Tanfolyam szeszgyártulajdonosok és vállalkozók részére. A m. kir. Erjedéstan Állomás 1931. január hó 19-től bezárólag január hó 26-ig, szeszgyártulajdonosok, vállalkozók és szeszüzlettel foglalkozók, okleveles gyárvezetők részére tanfolyamot rendez. A tanfolyamon a keményítő és cukortartalmú nyersanyagokból kiinduló szeszgyártás technológiáját, „Rapid” szeszgyártást, üzemenlőrzést, gazdaságos tüzelést, szeszgyári takarmányozást (szénapótló takarmányok és takarmány pótló eljárások), továbbá a pénzügyi törvényeket és rendeleteket adják elő, különös tekintettel a fentieket érdeklő szempontokra. — Jelentkezni lehet az Intézet igazgatóságánál (II., Herman Ottó-út 15.) legkésőbb 1931. január 12-ig. Tan- és laboratóriumi díj 100 pengő.

A m. kir. pénzügyminiszter 1930. évi 149.707. számú rendelete a vagyonváltás fizetése szempontjából a búza árának megállapításáról. A vagyonváltásról szóló II. törvény, az 1921. XLV. t. c. I. fejezete értelmében a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő búza árát a törvényben adott felhatalmazás alapján — a földművelésügyi miniszter úrral egyetértőleg — az 1930. évi december hónapra szóló érvényes métermázsánként tízenny (14) pengőben állapítom meg.

A Distol árának leszállítása. A m. kir. földművelésügyi minisztérium 1930. évi 97.235. sz. rendeletével a mételykóros szarvasmarhák kezelésére szolgáló Distol-tokok árát 1930. évi december hó 15-től kezdődőleg 16 százalékkal, a juh tokokét 10 százalékkal leszállította. Tekintettel arra, hogy tudományos megállapítások szerint a szarvasmarhák mételykórja a Distol csökkentett adagjával is eredményesen gyógyítható, a minisztérium hozzájárult ahhoz, hogy a Distol használati utasításában az új adagolás felvétessék. Ezzel és az említett árszállítással együtt 40 százalékkal csökkent a mételykóros szarvasmarhák kezelési költsége.

Kínálat és kereslet.

Eladó gyümölcsfacsemeték. Gyümölcsösítse szántóföldjét, ami mellett folytathatja tovább kalászosok és kapások termelését, jövedelmét azonban megsokszorozhatja! Szép gyümölcsfaoltványokkal, legjobban bevált fajtákkal olesón szolgál: Kolauch Károly gazdasága, Szeged. — Ribiszke, pöszméte, málna, földieper és gyümölcsvadoncok, mahónia és thuya nagy mennyiségben!

Eladó bikák és tenyészkánok. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tápiószelei tangazdaságában eladásra kerül 4 darab 1 és fél éves szimentáli tenyészbika darabonként 800—1400 pengő árban, továbbá 25 darab 6 hónapos, törzskönyvezett jorksiri tenyészkan és 30 darab tenyészkoca, élősúly kg-ként 2.20—2.40 pengő árban. — Érdeklődők forduljanak — kamaránkra hivatkozva — közvetlenül a tangazdaság jószágfelügyelőségéhez (Tápiószele).

Eladó birtok. Szelletics István bajai lakosnak 5000 négyszögöl területű homoki birtoka, téglából épült új épülettel, vasút és műút közvetlen közelében, Bajától műúton 10 km-nyire, örök áron eladó, vagy esetleg haszonbérbe adó. Eladási ára 4000 pengő, haszonbér összege 15 q búza. Érdeklődők forduljanak ez ügyben közvetlenül a nevezett tulajdonoshoz. (Baja, Háromnyúl-utca 6. szám.)

Szemes tengeri-eladás. Wolf Ferenc bérlő kápolnapusztai gazdaságában, cím: Kápolnapuszt, u. p. Oszró (Baranya m.), 10 vagon szemestengeri eladó. Érdeklődők forduljanak közvetlenül a megadott címhez.

Magpiaci jelentés.

Budapest, 1930. december 11.

Lóheremag változatlanul szilárd, a külföldi érdeklődés állandóan élénk, de termelők részéről csak néhány kis tételt ajánlottak. *Lucernamag*. A Tiszavidékről ajánlatok nem érkeznek, ellenben Dunántúlról van még kínálat, de a minőségek szem és szín tekintetében nem kielégítőek. *Nyúl-szapukában és fehér herében* nagy a hiány, előbbiből kis tételek kerültek piacra, melyek könnyen vevőre találtak. *Tavaszi bükköny*. Változás annyiban történt, hogy a forgalom megelégnült és nagyobb uradalmi tételek emelkedő árak mellett könnyen elhelyezhetők voltak. *Takarmány-répa*. A kínálat továbbra is élénk, de kereslet még mindig nem mutatkozik. A budapesti árú és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyers-árúként, budapesti paritásban: — káposztarepce 24.50—25.50, köles 11—12, lucerna 135—160, lóhere 140—160, tavaszi bükköny 15—17, szöszös bükköny 28—32, lenmag I. 34—36, lenmag II. 31—32, napraforgó 15.50—15.75, muharmag 13—14, csillagfürt fehér 12—13, Viktória-borsó 14—18, express borsó 13—15 pengő.

Időjárás.

~~~~~

1930. november.

Pár hét előtt azt kérdezte nagyon tiszteletre méltó módon egy természetfigyelő gazda e sorok írójának, hogy vajjon nem változott-e meg éghajlatunk, mert neki régen feltűnik az időjárás enyhesége. Igazat mondott a figyelőszemű gazda, mert valóban az elmúlt november sorban már a tizenhetedik hónap volt, melynek hőmérséklete felülhaladta az éghajlat szerinti rendes mértéket. Éghajlat-változásra gondolni ez a tizenhét hónap még nagyon kurtá idő ugyan, de a megfigyelés maga helyes. Valóban 1929. nyár derekától fogva nem volt normális alatti hőmérsékletű hónapunk sem nyáron, sem télen. Anélkül, hogy ennek okát firtatnánk, amit őszintén szólva nem is ismerünk, való tény, hogy ilyen hosszú idejű egyirányú eltérésre a rendes mértéktől a háromnegyed százados hazai tapasztalat nem is ismer példát. Hogy a hőmérséklet 6—8—10 hónapra keresztül makacsul kitartson a hűvös, vagy a meleg hajlam mellett, arra a szakszerű feljegyzések tanítanak, de 17 hónapra keresztül, ezt csak most tudjuk meg, hogy szintén lehetséges.

Éppen a tizenhetedik hónap, az idei november, egyike volt az aránylag legmelegebbeknek. Az évszakhoz mért viszonylagos nagy meleggel indult és nagy meleggel zárult, csak éppen a közepe tompult meg valamennyire. Nagy meleg alatt 16—19 C fok értendő, amit az első és utolsó tíz napon Budapesten, Nagykőrösön, Kecskeméten, Szegeden egyaránt gyakran mutatott a hőmérő. A hónap közepső harmadában többnyire már 10 fokot sem ért el a nappali felmelegedés, igazán a normálshoz közeledő nap

Először Kecskeméti Hírlapkiadó- és Nyomda-Részvénytársaság. Nyomdavezető: Sebők István.

azonban csak 19-ike volt 3—4 fok meleggel délben. Hasonlóképpen vagyunk az éjjelek lehülésével. Az enyhe, 10 foknál melegebb éjjeleknek előfordulása feltűnően gyakori, habár számszerint legtöbb az 5 fok meleg körüli éjszaka. A fagy persze szintén nem hiányzott, de csak nagy mértékű tartással jelentkezett. A leghidegebb éjszaka is, a 19-iki, —6, —8 fok hideggel, mely azonban, tekintettel a hó teljes hiányára, szerencsére, beérte az egyszeri bemutatkozással.

Nedvességet nem sokat hozott november, de ez aligha jelent bajt a bőven esős október után. Az októberi mindennapos esős időszak november 7-éig nyult, azután csendes idő következett, mely alatt volt elég alkalom az őszi vetések és egyéb szabadföldi munkák elvégzésére. Ámbar 16-án újra bizonytalanra fordult az idő és esők kezdtek megint járni, ezeknek kicsiny volta mellett a munkalehetőség nem csökkenthetett meg lényegesen. Csupán a nyári zivataros, viharos, jégesős november 23-án esett még nagyobb eső.

A novemberi csapadék mennyisége és eloszlása felől az alábbi kimutatás tájékoztat:

Tiszántúli kamara.

Békés	—	—	—	—	27 mm.	—	39%
Bihar	—	—	—	—	40	—	11
Hajdú	—	—	—	—	59	+	31
Szolnok	—	—	—	—	42	—	0
Szabolcs, Ung	—	—	—	—	58	+	21
Szatmár, Ugocsa, Bereg	—	—	—	—	64	+	23
Átlag:					47	+	4

Duna—Tiszaközi kamara:

Bács	—	—	—	—	22 mm.	—	54%
Csanád, Arad, Torontál	—	—	—	—	26	—	42
Csongrád	—	—	—	—	20	—	53
Pest	—	—	—	—	32	—	30
Átlag:					29	—	37
Országos átlag:					45	—	8
+ = többlet, — = hiány.							

Dr. Sávoly Ferenc

Felelős kiadó: Dr. Gesztelyi Nagy László

Kiadja: A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara

~~~~~

Méhészeknek szakkérdésben díjtalan felvilágosítást nyújt, szaklapból mutatóvényszámot, méhészeti eszközökről képes árjegyzéket ingyen küld a „Méh“ Magyar Méhészek Szövetkezete, Budapest, Arany János-utca 1.

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~